ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Рік XXVI, ч. 11 ЛИСТОПАД — 1986 — NOVEMBER Vol. XXVI, № 11

ПРОМІНЬ

Рік XXVI ЛИСТОПАД 1986 Ч. 11

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

раз у місяць з винятком липня

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплати і всю кореспонденцію слати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.,

Winnipeg, Man., Canada

R2W 3R4

Річна передплата в Канаді та до інших країн $12.00

Одно число 1.20

PROMIN

№ 11 NOVEMBER, 1986 VOL. XXVI

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Correspondence and subscriptions should be addressed to:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.,

Winnipeg, Man., Canada

R2W 3R4

Subscription in Canada and other countries $12.00

Single copy 1.20

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи і виправляти мову. Хочемо дати місце в журналі всім тим, що дописують і тому всякі дописи мусять бути чітко написані і без обширних описів.

ЗМІСТ:

Р. Купчинський — Листопад 1

— Шістдесят років тому 1

З підпільних поезій в Україні — Горинь 2

Олекса Стефанович — О. Кобилянській 3

Д-р Петро Кондра — Виховаймо родину 4

Г. Михальчук — Вітаємо молодого диригента 7

Любов Дражевська—Спогади про першу українську гімназію у Києві 8

Н. К.. Ще про Першу Конференцію Союзу

А. Гнат — Відслонення нової книжки 11

Українок у Ванкувері 10

„Українські Вісті" — Забута катастрофа 12

Т. Горохович — Марія Заньковецька — ясна зірка театру 13

Українська вишивка 14

Лариса Уліско — Чому я горда бути українкою 14

Florence Romanchuk — Child and Adult Obuse 15

Yuriy Deychakiwsky — The Chornobyl Nuclear Disaster 18

— Cheremosh Ukrainian Dance Enceamble Eugene Zwozdesky 19

Яр Славутич — Гідність і мова 21

Прот. д-р І. Стус — Подвійний ювілей 23

(Н. К.) Відбувся З'їзд Українських Вояків 27

Інтернаціональний день чорної стрічки 24

Нашим дітям 25

Г. Михальчук — Висліди літературного конкурсу 26

С. Лантух — Велике сумківське весілля 28

Квіти незабутнім 30

— Б. П. Стефанія Дутчак 31

С. Кульба — Довкола дому 32

До референток Променя — (обкладинка 33

Рисунок — ДАРІЯ БРОДГЕД

Ілюстрація: З виставки в галерії Музею в Саскатуні. Картина Курилика з колекції Українська Жінка Піонерка в Канаді" та бронзова статуя „Жінка піонерка пече хліб" з колекції Ф. І. Лакустів з Едмонтону.

„Півстоліття на громадській ниві".

Second Class Mail Registration Number 1925

International Standard Serial Number ISSN 03802140

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ШІСТДЕСЯТ РОКІВ ТОМУ . . .

В наступному місяці грудні цього року сповниться шістдесят років від заснування в Канаді першої української жіночої організації — Союзу Українок Канади. Точна дата народження — 26-27 грудня 1926 року.

Централя Союзу Українок Канади в Саскатуні проголошує дату 26-27 грудня 1986 року „діямантовим ювілеєм" організації з нагоди Першого З'їзду, що відбувся в Саскатуні. Журнал „Промінь" присвячує спеціяльне святочне число на грудень.

Підносимо такі святочні дані і такі святочні історичні дні, бо хочемо вшанувати події, які ведуть нас у минуле, до тих світлих днів початкової праці, які впродовж часу скоро забуваються. Ми приймаємо теперішнє все те, що маємо без згадки про минуле, забуваємо про ті великі труднощі, що їх доводилося першим організаторам проводити. Хочемо також згадати славні діла людей з їхньою вірою і посвятою для добра і доброго імени свого народу.

„Трьохденний З'їзд — читаємо в нашій історії — закінчився з ентузіязмом: панувало піднесення, родилися пляни і надії. Було довершене діло, що вважалося протягом кількох років мрією. І щойно по З'їзді починались трудні дні важкої громадської праці. Треба було зрушувати до праці, до організаційного життя жінок, як по містах так і по фармах. Треба було шукати засобів, треба було опрацьовувати програму роботи, яка б відповідала канадійським обставинам. Взоруватись не було на чім".

Живим образом стають перед нами ці події з-перед шестидесяти років, події і люди, що творили, що вливали надії, що викликали сумніви і гартували українське жіноцтво на невдачі та успіхи, про яких свого часу висловився Іван Франко ті, що „промощували правді путь". Скільки їх, тих перших, що лишилися між нами, а скільки нових за повних шість декад прибуло і зайняли місця в почесній народній праці?

З перспективи шести декад пробуємо подивитися на себе сьогодні, оцінити минуле, збагнути наше сьогоднішнє і знайти себе в ньому. Про наші успіхи у зрості і розвитку організації можуть найбільше сказати ті, що ту організацію творили, все таки вони більше будуть прихильно думати про минуле як про сучасне, одначе не можемо забувати про те, що не тільки в нашому громадському житті, а й у цілому світі зайшли величезні зміни і що так багато нового, що ми навіть забуваємо про те, що людина дісталася на місяць і в галактиці будує свої станції.

Пережила наша організація кілька тяжких фаз від перших років свого заснування. Першою фазою були початкові труднощі організаційної роботи та брак матеріяльних засобів. Другою була світова фінансова криза, яка відбилася на всьому нашому громадському житті. А так прийшла Друга світова війна, що змінила цілковито хід громадського життя. Залишається один найцінніший факт, що посіяні перші зерна, які проросли і сцементували організацію духово, лягли в основу Союзу Українок Канади, залишаються такі самі і ті самі. Бо хоч організація проходила і далі проходить певну еволюцію, вона живе тими первісними ідеалами, вложеними у неї українським серцем, українським словом, в якого обороні дуже часто стають самі рядові членки. Це значить, що виплекано в членстві ідеал прямування організації до певної цілі. Тому Союз Українок Канади є сильний силою свого внутрішнього українського духа.

Будуть приходити нові провідниці і будуть відходити. Кожна з них вноситиме додатні потреби, робити нові вклади своїх громадських здібностей, інші будуть робити спроби нових шляхів, одначе організація житиме своїм духовим життям. Вони поєднали себе зі своєю рідною українською Церквою, а в ній знайшла свій притулок, в ній знайшла можливість роз-

---

Роман Купчинський

ЛИСТОПАД

Пожовкле листя, сіре небо,
Осінній вітер, листопад,
Ох, скільки споминів далеких
До нас вертається назад!...

Був час і вітряний і зимний
І листя падало на шлях,
Та в душах нам світило сонце
І квіти нам цвіли в серцях

О, незабутній листопад!
Пройдуть літа, пройдуть віки,
А ти стоятимеш над нами,
Як тінь Господньої руки.

Привітайте

через журнал „Промінь" 60-літній Ювілей Першої Української Жіночої Організації в Канаді Союз Українок Канади. Побажайте членкам найкращих успіхів у виховній праці та успіхів з новими проєктами у майбутньому.

Одноразовий кошт привітів: ¼ стор. — 50.00 долярів. ½ стор. — 75.00 долярів, ціла сторінка — 125.00 долярів.

Річна оплата привітів: ¼ стор. — 250.00 долярів, ½ стор. — 500.00 долярів, ціла сторінка — 1,000.00 долярів.

Текст і чеки висилайте до редакції, на адресу:

PROMIN
P. O. Box 3551, Station B
Winnipeg, Man.
R2W 3R4

— — —

Congratulatory Greetings may be sent through **the Journal PROMIN to the first Ukrainian Wo**men's Association of Canada who are celebrating **their 60th Anniversary, and to wish the members success in their continuous endeavours to preserve** and disseminate the rich Ukrainian Hitory and Cultur.

The cost to you for one time only is:
¼ page — $50.00, ½ page — $75.00, full page — $125.00.

Or if you like, you may put in a continuous message for one year (10 months) at the following prices: ¼ page — $250.00, ½ page — $500.00, full page — $1,000.00.

Please send in your congratulatory message to the Editor of Promin at the above address.

ШІСТДЕСЯТ РОКІВ ТОМУ

(Продовження зі стор. 1-ої)

гортати свою виховну, культурну, мистецьку і навіть господарську працю.

Наше громадське життя організації збагатилося. Гордістю є наш Український Музей Канади з його чотирьма філіями. Зі сторінки Союзу Українок ми перейшли на журнал. Наше жіноцтво кожнорічно вкладає свої здобутки в потреби Церкви. Саме тепер членство нашої організації віддано працює у проєктах та святкуваннях 1000-ліття хрещення України.

З такими думками виходимо назустріч ювілейному шестидесятиліттю Союзу Українок Канади.

Ділимося жалібною вісткою з українським громадянством, що дня 3 вересня 1986 року — у Відні, Австрія відійшла у вічність на 83-му році свого життя видатна і вельми заслужена українська громадянка

Д-р Ірина Пісневська

Уродженка Волині. Колишня голова Союзу Українок Волині і член Управи Світового Союзу Українок, голова Українського Жіночого Союзу у Відні та голова УМХС у Відні.

Вічна їй Пам'ять!

Централя Союзу Українок Канади і редакція журналу „Промінь".

ГОРИНЬ

Моя ріка, незвідано глибока, —
Не тільки плин і не лише вода:
Мені всі дні твій погляд синьоокий
Бентежно так у долю загляда.

Тут, на твоєму березі квітчастім,
Де всі недолі кволі і малі,
Я стільки років думаю про щастя,
Моє і ваше, й нашої землі.

Я стільки років не минаю болю,
Навшпиньках дотягаюся до трав.
І світяться, як добрий усміх долі,
Священний погляд вічного Дніпра.

Течем у вічність через дні і далі,
Самі себе давно узявши в брань,
І десь на дні лишаються печалі,
І чиста хвиля повнить океан.

Не вицвітуть Волині очі сині
І не засне ця вічна течія...
Мій син стоїть на березі Горині
Отак, як я, і там, де я стояв.

Олекса Стефанович

О. КОБИЛЯНСЬКІЙ

Все вище легкою стопою,
В простори світлої краси
Уже далеко за тобою
Густі лишилися ліси.

Уже у млі твої смереки
І твої гори вже у млі...
О, як високо, як далеко
Ти вознеслася від землі.

Стопи вже служба не потрібна,
Бо крил розкинутих чета,
Широкошумная і срібна,
Тобі дорогу розгорта.

Стезя терниста і нерівна
Її тернам не видно меж...
Та духу світлого Царівна
Неутомимо ти ідеш.

Сльоза від болю не заблима.
Лише затиснуться вуста...
Нечутним кроком за плечима
Неодлучима самота.

Чи на вершинах, чи в долинах,
Де б не лягла стезя твоя, —
В душі краса і Україна,
Як двоєдиная зоря.

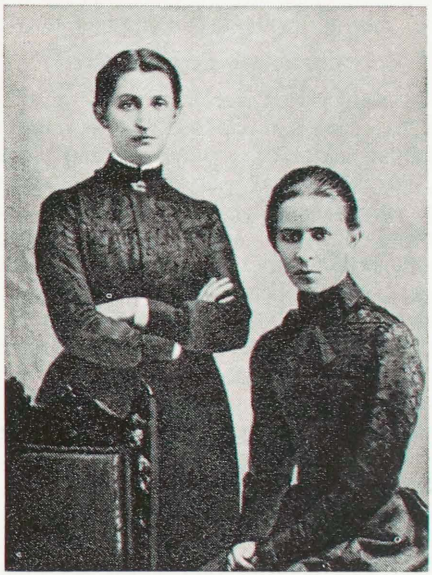

Ольга Кобилянська і Леся Українка

Успіхів не збирається по дорозі; вони плід і заплата за довгу низку заходів, і коли виступають на яв, тільки ті дивуються їм, що не знають їхнього довголітнього тихого приготування.

(Рібо)

— — —

Талант вирощується на самоті, характер формується в бурхливому життейському морі.

(Ґете)

— — —

За допомогою книжки кожна письменна людина має право і можливість увійти в царство розуму; найбідніший може приставати з великими філософами і не буде вважатися за несподіваного гостя.

С. Смайлс

Коли йдеться про розбудження патріотичних почутів, то взагалі не знаю, хто або що могло б виконати це завдання краще за книжку.

Гр. Ващенко

— — — — —

В загальній частині цивілізації місце кожного народу визначується кількістю книжок, що їх він прочитує.

Лябуе

— — — — —

Якщо б нічого іншого не робити, лише поширювати часописи та друки доброї преси, то й це вже було б святим ділом.

Папа Пій XI

Петро Кондра

ВИХОВАЙМО РОДИНУ – ЗДОБУДЕМО НАЦІЮ!

(Продовження з ч. 10)

в) любов, повага та вдячність одні до од них як необхідна підстава успіху.

Що стоїть перед нами?

За минулого півстоліття нові події вплинули на наше суспільство. Економічна криза Друга світова війна, а опісля вищий рівень освіти, змусили багатьох українців розійтися із своїх географічних і культурно-соціяльних скупчень. Багато зайняли професійні, підприємчі та наукові посади, й пороз'їжджалися по всій країні, де увійшла в загально канадське суспільство. Ті, що надалі зберігають свою культуру в новому середовищі, як активні члени українських організацій, і часто займають впливові посади у своїх професіях, вони мають поважний вплив на українську спільноту й на політично-культурну долю Канади. Їх вплив, при помочі інших етнічних груп, завершився проголошенням урядом Канади політики багатокультурности, саме в час Конґресу Українців Канади, 8-го жовтня 1971 року. Ця програма дає можливість і частинну допомогу всім етнічним групам розвивати свою культуру, як частину канадської культури. Вслід за цим нова Конституція Канадв 1982 року запевняє права людині й, на домагання українців, вона вимагає, щоб усі інші умовини Конституції брали до уваги багатокультурний стан Канади.

По Другій світовій війні прибули до Канади українці, політична імігрaція, чимало з них з вищою освітою, які причинилися до розвитку української культури в Канаді. Вони були людьми дещо відмінних поглядів, та створили нові організації. Також по війні, матеріяльний стан канадського суспільства значно поліпшився, а з ним філософія життя поклала наголос на матеріяльний добробут одиниць. Який буде остаточний результат цих впливів лише майбутність покаже. Одначе, ми повинні старанно запобігати слідуючі тенденції в нашій спільноті:

(1) Українці зробили великий поступ в розвитку своєї культури, та заразом вросли в життя, як канадські громадяни, й багато з них уважають, що наші етнічно-культурні здобутки є перманентні. Таке їх відношення подібне до свободи: коли людина зазнавала її ціле своє життя, вона вважає, що свобода є перманентна й нічого не треба робити, щоб зберегти її на будуче Культура — це спосіб життя. І так як наше життя потребує регулярного окормлення, так і культура вимагає постійного збагачення.

(2) Багато людей концентрують свої зусилля на матеріяльні здобутки і на особисті вигоди життя, та не оцінюють вагу основних інституцій і їх ідеологій, які були базою освітньо-культурного й матеріяльного розвитку наших родин та громад. Ця тенденція набирає поважнх розмірів.

(3) Третя і четверта ґенерації українців в більшості числяться з українською громадою та горді її здобутками, — бодай поверховно. На жаль, багато з них не здають собі справи з того як наші інституції і їх самостійницька ідеологія причинилися до українського й їх власного розвитку та вважають ці інституції перестарілими.

(4) Ще інші вважають, що обов'язком є бути добрими канадцями і немає нічого спільного з українською культурою. Чомусь їм невідомо, що культурна спадщина та християнська ідеології надають моральну якість життю одиниці й громади, й що вони є конечними для сповнення своїх громадських обов'язків. Країна, яка складається з культурно нерозвинених одиниць, що дбають лише про свої матеріяльні вигоди, а не про піднесення якости життя спільноти, не може становити поступової, з'єднаної і сильної нації.

(5) Українці набули вищу освіту, зайняли професійні посади й багато з них належуть лише до своїх професійних організацій. Багато з них не відчувають обов'язку брати активну участь в громадських виховавчих організаціях, які є необхідні для родинного й громадського життя, навіть для їх власних родин. Чомусь вони теж не відчувають, що кожний член церковної громади, без різниці яку професійну посаду він займає, є зобов'язаний причинитися і взяти участь в традиційних церковно-народніх імпрезах, як наприклад робили це піонери-професіоналісти, як їхній громадський обов'язок.

(6) Ми раді, що є одиниці, які спеціялізують в різних ділянках нашої культури, але деякі лише особисто використовують свою спеціяльність. В їх виставах і кіосках вони не дають признання чи реклями матірним організаціям, які дали почин в розвитку їхньої спеціяльности та в інших ділянках культури. Від цих матірних громадських організацій залежить продовження нашої культури й їх треба всім нам підтримувати.

(7) Політика багатокультурности та інші урядові програми дали багатьом почуття, що майбутній розвиток їх культури вже запевнений. Урядові програми лише дають всім громадянам рівне право й деякі дотації розвивати свою культурну спадщину, але наша культура збережеться в Канаді лише тоді, як ми самі, а не уряд, постараємося про відповідну програму в своїх громадах і будемо, зі своєю родиною брати повну участь в цих культурно-виховавчих підприємствах.

Навчання української мови в урядових школах може нам допомогти; але, поширення офіційної двомовности по всій Канаді творить нам додаткові труднощі.

(8) Є організації, які не мають ніякої ґрунтоної чи церковної ідеології, і які претендують, що вони репрезентують і служать всім українцям в Канаді. В реклямах своїх імпрез, вони покликаються на наш провід, використовують його і тим творять заколот. Наша преса також дає цим організаціям рекляму і причиняється до заколоту. Православні українці, які не розуміють справи, стають жертвою такої реклями й підтримують ці — не свої — організації. А ті люди, які розуміють справу, тратять довір'я до такого проводу, який д а в с я звести на шкоду православній громаді.

Деякі наші одиниці захоплюються такими програмами цих організацій як Рідна школа, танцювальна група чи хор, тощо. Ці люди, замість потрудитися і підбудувати потрібну програму у своїй громаді, що піонери вважали їхнім обов'язком, вони зі своєю родиною покидають свою православну громаду та вчащають на готові програми інших організацій. Наші члени повинні бути свідомі, що їх першим обов'язком є доповнити недостачі у своїй громаді. Якби наші піонери були пішли до

Автор статті проф. д-р П. Кондра

чужих за обслугою, тоді наша громада була б не сповнила свого завдання. Ми не мали б своїх інституцій, своєї Церкви, і не були б самостійними, а навпаки, були б слугами чужим.

Нашому членству повинно бути відомо, що одиноке координаційне та репрезентативне тіло для українців в Канаді, є Комітет Українців Канади. Нікотрій нашій організації не було припоручено, в якийнебудь спосіб, бути речником української громади. Кожна організація служить своїм членам, а всі організації разом повинні діяти на користь українського суспільства. Ці незалежні організації, що претендують заступати всіх, часом мають аґресивних та політично амбітних одиниць, які представляють себе урядові як все-українською установою. На жаль, є урядовці, які є несвідомі нашої організаційної структури або просто з політичних міркувань, і дають цим організаціям поважну підтримку, а тим організаціям, які культурно та ідеологічно важливіші, вони не дають належної підтримки.

(9) Послідних кільканадцять років постало багато малих груп, які заінтересовані в якійсь ділянці нашої культури. Вони несвідомі, що в нашій громаді є організації, які розвивають різні ділянки культури й можуть дати поміч цим новим групам.

Підстави нашого майбутнього.

Застановляючись над нашим майбутнім, вперше наведу реальні ґрунтовні підстави нашого життя в Канаді, а саме:

а) Ми є канадські громадяни з українською спадщиною.

б) Ми стоїмо за свободу народу й демократичну системи країни й суспільства.

в) Як відповідальні, активні канадці, християнського переконання, ми маємо відповідальність перед ширшим суспільством поза Канадою, а зокрема, перед нашими сучасниками в Україні, які теж вірять в християнські й демократичні засади життя, але не мають свободи користуватися ними.

Маючи на увазі вище обговорений досвід, сучасні обставини й ґрунтовні підстави нашого життя, ми повинні бути свідомі, що ми можемо осягнути свої цілі лише відданою працею згідно з нашими ідеалами, а не в якийсь інший спосіб.

Наша майбутність вимагає слідуючих заходів:

(1) Обов'язково продовжуймо активну програму розвитку своєї спадщини в громаді, як культурну й ідеологічну підстави успішного виховання морально сильної родини, яка є необхідною базою поступового суспільства та з'єднаної сильної нації.

(2) Церковна громада становить найбільше реальну і далекосяглу базу для спільного обслуження членів православної спільноти в їх церковно-громадських і родинних потребах.

(3) Вся церковно-громадська програма повинна бути координована спільним комітетом громади. Це не значить, що передається відповідальність церкві, але це дає можливість підсилити діяльність громади, анґажуючи спільні сили священиків і громад, і тим краще послужити православній спільноті в кожній ділянці її щоденного життя.

(4) Провід нашої Церкви й громадських організацій та інституцій повинен базувати своє діяння і програми на засадах самостійности, а саме — розвивати свою українську релігійну та культурну спадщину, щоб бути незалежними від чужих впливів. Ця засада є не менш важливою тепер, як вона була на початку нашого поселення в Канаді, пристосовуючи її до сучасних обставин.

(5) Наголошуймо програми для молоді, а саме: хор, музику, танцювальні групи, літні оселі, курси української мови, історії, літератури, семінарі та „воркшопс" (цехи) для артистів, тощо. Заряджуймо все це у своїх громадах чи в округах. Коли є які недостачі в громаді, обов'язком кожного члена є доповнити їх і задовольнити потреби членів, щоб не полягати на чужих.

(6) Розповсюджуймо інформації в приступній формі, особливо поміж молоддю, про підстави нашого дотеперішнього розвитку і сучасні можливості використати їх в майбутньому. Розповсюджуймо двомовну пресу та журнали із статтями для молоді.

(7) Наголошуймо в церковних громадах конечність бути жертвенними й відданими своєю працею і грішми для розвитку громадських програм, як це робили піонери, на користь громади і самих себе. Наголошуймо, що **будучність** нашої родини залежить від якости життя громади в якій молодь буде виростати, і тому нам усім конечно причинитися до кращого суспільного оточення для молоді. Наші піонери хоч жили в трудних і скромних обставинах, вони щиро ділили свою працю і гроші для громади, бо знали, що це найкраща інвестиція в їх майбутнє. Робімо те, що претендуємо вірити й проповідувати для своїх ближніх. Ми тепер матеріяльно заможні й маємо час і гроші на всі вигоди, а на культурний розвиток громади — часто даємо лиш відчепного.

(8) Настоюймо, щоб програми уряду були виконані згідно з політичними засадами, та щоб вони були сприятливі розвиткові нашої спадщини в громадських програмах, і не були витрачені на змішання нашої культури з іншими, бо це знищить багатокультурність.

(9) Наші члени повинні брати активну участь в урядових конференціях і семінарах, та зголошуймо свою поміч. Уживаймо політичний та громадський впливи й подаваймо інформації про наші організації та їх участь в розвитку суспільства й тим шляхом впливаймо на програми урядових чинників.

Багато одиниць мають поняття, що урядові школи та подібні інституції, та що формальні права й дисципліна уряду збережуть мир і порядок в суспільстві й країні. На жаль, сила

(Закінчення на стор. 27)

Вітаємо молодого диригента

Українська громада в Оттаві радіє великим досягненням свого молодого диригента Лаврентія Івашка.

Лаврентій роджений у Вінніпезі, а зріс він в Оттаві, де змалку співав він у хорах та вчився гри на фортепіяні. Молодим юнаком став диригентом молодечого хору, а також українського Столичного Православного Хору, собору Успіння Пресвятої Богородиці в Оттаві. Диригував також Збірним Хором Молоді Української в Оттаві.

Свої музичні студії кінчив в Оттавському університеті, хорову музику вивчав у Києві, а також завдяки непересічним здібностям дістався на 4-річні студії до Відня. Студії закінчив з великим осягненням і після ще одного іспиту був покликаний на диригента Віденського Хлоп'ячого Хору.

Віденський Хлоп'ячий Хор зорганізований в 1498 році за Леопольда І. Осідком хору є Відень, Австрія, де хлопці від 7 до 14 років життя замешкують в Аугартен Палаці, там мають регулярне навчання ранком, а тоді відбуваються проби хору, лекції співу, піяно, скрипки і т. д. Хор ділиться на три частини, дві перебуває на місцевому навчанні і виступах, а третій хор звичайно на турне по світі.

Лаврентій Івашко має тепер 28 років і почав свою працю, як диригент хору у Відні, 3-го вересня цього року. Перед ним відкриваються великі можливости славної кар'єри. Весною хор приготовляється відвідати більші міста в США, а 24 березня 1987 року має завітати до столиці Канади — Отави.

Останній виступ мав Лаврентій з українським молодечим збірним хором в Оттаві. За старанням тодішнього голови відділу КУК Івана Михальчука, хор співав колядки в парляменті і їх вітали: дост. Роман Гнатишин і бл. п. сенатор Павло Юзик.

Призначення Лаврентія на диригента Віденського Хлоп'ячого Хору є великим досягненням. Щиро вітаємо молодого диригента, бажаємо йому найкращих успіхів, до скорого побачення на концерті в Оттаві.

Галина Михальчук.

Збірний Молодечий Хор в Оттаві під диригентурою Лаврентія Івашка (направо). Посередині дост. Роман Гнатишин, наліво Іван Михальчук — голова відділу КУК.

Любов Дражевська

Спогади про першу українську гімназію в Києві

В Українській Вільній Академії Наук в США 22 червня 1986 року відбулася конференція із циклу „Київські виклади", де було прочитано спогади про першу Українську Гімназію імени Т. Шевченка в Києві (пізніше — Перша зразкова трудова школа імени Т. Шевченка).

Спогади вчительки першої Української Гімназії в Києві, Надії Іщук, прочитала її дочка Марія Іщук-Варварова. Авторка спогадів померла 1979 року в Америці.

Надія Іщук згадує перші дні Революції 1917 року, коли українська інтелігенція Києва почала організацію українського шкільництва. Авторка спогадів брала участь у першій нараді українських педагогів, на якій обговорювали справу організації українських шкіл у різних містах України. Було створено Товариство Шкільної Освіти для підготовки україномовних шкільних підручників, розробки української термінології. Надія Іщук, математик за фахом, стала членом Комісії математичної термінології.

Першу Українську Гімназію імени Т. Шевченка в Києві було відкрито у березні 1917 року; відбувся урочистий молебень, радісний настрій був і в учнів. Більшість учнів становили діти української інтелігенції, чимало дітей було з притулків для сиріт, заснованих під час війни.

Першим директором Гімназії був Петро Іванович Холодний, викладач фізики у Київському Політехнічному Інституті, чудовий педагог і видатний художник. Він був директором Гімназії недовго, бо перейшов на державну працю: став заступником секретаря освіти Української Народної Республіки. Директором Гімназії став Володимир Федорович Дурдуківський, відомий педагог і громадський діяч (пізніше він одночасно був керівником Науково-педагогічної Комісії Всеукраїнської Академії Наук).

Перша в історії українська гімназія притягла цвіт української інтелігенції — ідеалістів, які в добу українського відродження прагнули виховувати молоду генерацію. Серед учителів були видатні вчені та мистці. Учителем німецької мови був Освальд Бургард, видатний український поет, який писав під псевдонімом Юрій Клен, належав до групи неоклясиків. Релігію викладав священик Василь Липківський, пізніше — Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви. Учителем малювання був видатний художник-символіст Юхим Михайлів. Історію викладав Вячеслав Прокопович, громадсько-політичний діяч і історик, пізніше член уряду Української Народної Республіки. Після того, як Прокопович емігрував на Захід, його заступив історик Йосип Гермайзе, науковий співробітник Всеукраїнської Академії Наук. Учителькою музики була піяністка Мар'яна Лисенко, дочка композитора Миколи Лисенка. В молодших клясах гімназії викладала Марія Тобілевич, дочка драматурга Івана Карпенка-Карого (Тобілевича). Керівником шкільного хору був композитор Пилип Козицький.

Автор спогадів, Надія Іщук, викладала математику, пізніше її заступив Вадим Шарко, автор першого українського підручника математики.

Всі вчителі працювали з ентузіязмом, серед учнів підтримували самодіяльність і самоосвітні гуртки.

Коли в Києві закріпилася більшовицька влада, Гімназію перетворили на Першу Зразкову Трудову Школу імени Тараса Шевченка.

Авторка спогадів тепло згадала директора Гімназії, а пізніше школи, Володимира Дурдуківського. Вона пише: „Нашу школу звали Школою Дурдуківського. З усієї України приїжджали вчителі подивитися як у нас йде наука і самодіяльність". 1922 року Надія Іщук емігрувала. У 1930-их роках дізналися, що багатьох її колеґ було заарештовано і ув'язнено в таборах. У тюрмах і таборах загинули Володимир Дурдуківський, Митрополит Василь Липківський, історик Йосип Гермайзе, художник Юхим Михайлів, математик Вадим Шарко. Свої спогади Надія Іщук закінчила побажанням, щоб колишні учні „школи Дурдуківського" теж написали спогади, щоб увінчати її в історії.

Неначе виконуючи її заповіт, на конференції УВАН у США виступив із спогадами Валеріян Ревуцький, один з провідних знавців українських театрів, автор книжки „Нескорені березільці" про акторів театру Курбаса Йосипа Гірняка і Олімпію Добровольську. Він навчався в школі імени Т. Шевченка в роках 1923-25. Яскраво пригадує шкільну залю, де над сценою

висіло велике гасло: „Учітеся, брати мої, думайте, читайте". Шевченківські дні в школі щороку відзначали надзвичайно урочисто: інсценізували одну з Шевченкових поем, хор співав пісні на слова Т. Шевченка.

„І досі як живий стоїть перед моїми очима директор Школи Дурдуківський — сказав Ревуцький — з вусами, лиса голова, високий. Коли говорив до учнів, звертався до них словами: „Мої любі діти". Пригадую його промову, коли я кінчав школу, тоді він сказав, що ми вже не діти, а громадяни і додав: „Не забувайте школи, не цурайтеся її відвідувати".

Ревуцький розповів про окремих учителів. Історик Йосип Юр'євич Гермайзе читав обов'язковий тоді курс суспільствознавства, але робив екскурси до світової історії. Цілий рік учили про Французьку Революцію.

Ревуцький брав активну участь у самодіяльності. Він розповів, що члени шкільного театру і літератури побачили в театрі „Березіль" під керівництвом Курбаса виставу „Макбет" і так захопилися, що в школі теж поставили „Макбета".

Українська мова була в школі на високому рівні, її плекали. Був деклямаційний гурток, училися читати вірші.

Були дорікання з боку радянських органів влади, що в школі, мовляв, перед ведуть дрібно-буржуазні елементи. Справді, комсомольці не були популярними. На початку 1930-их років комуністичний режим завдав школі тяжкого удару. Володимир Дурдуківський потрапив на лаву підсудних у справі Спілки Визволення України, був засуджений, також і вчителі Йосип Гермайзе, Вадим Шарко, Григорій Холодний. Відтак Школа імени Т. Шевченка стала рядовою радянською школою.

У залі Академії, крім Ревуцького, було ще два колишні учні школи імени Т. Шевченка: Ніна Синявська і Вадим Андрієвський. Усього в українській діяспорі їх нараховували 18, більшість з них брала, а дехто і далі бере активну участь в українському культурному житті.

Минулої зими двоє з них померли в Нью-Йорку: Вадим Павловський і його дружина Ольга Чехович-Павловська. Обоє були науковцями: Павловський був інженером-хеміком і науковим фотографом, також працював у ділянці мистецтвознавства. У видавництві Української Вільної Академії Наук вийшла його монографія: „Василь Григорович Кричевський" і книжка „Т. Шевченко в пам'ятниках".

Ольга Павловська не могла здобути на Радянській Україні вищої освіти, бо вона приховувала своє соціяльне походження: її батько, Олександер Чехович, за царату був офіцером, потім був в армії Української Народної Республіки. У Києві Павловська працювала в зоологічній лабораторії Академії Наук Української РСР. Приїхавши з чоловіком до Америки, вона протягом 25 років була асистенткою ученого-генетика світової слави Теодосія Добжанського.

Конференція в Академії, присвячена першій українській гімназії в Києві, була цікава; свідки висвітлили факти з історії українського відродження.

Провірте Вашу передплату... Ви могли забути про неї!

Дорогі Читачі — нам всім ходить про те, щоб наш журнал виходив на час і не мав фінансових труднощів. Тому ми просимо Вас, як одержите це число — оберніть і погляньте на останню сторінку на наліпку з Вашою адресою. Якщо Ваша передплата виходить, то будьте ласкаві вислати її завчасу, щоб вона була заплачена рік наперед.

Поштовий уряд того вимагає, бо в іншім разі ми доплачуємо пошту до кожного примірника, якщо адреса показує, що передплата вигасла.

Ми воліємо не висилати упімнень, бо вони також получені з видатками. А це Ваші гроші.

Прикрасою для вояка є зброя, для корабля вітрила, а для праведника — читання книжок.

З староукраїнського збірника 1076 року

— — — — —

Рука, що рухає колискою, рухає світ. Вона забагато любила, щоб могло бути інакше.

Материнське серце, це найтривкіший скарб сина, навіть, як він вже має сиве волосся — кожний має в цілому світі тільки, одно таке серце.

Вся мудрість, яку тільки можна навчитися на землі, не може нам дати того, що нам дає одно слово, один погляд матері.

Наша добродійність починається дома і по найбільшій часті кінчається там, де почалася.

(Гаррас Смит)

Ще про Першу Конференцію Союзу Українок у Ванкувері

Вже дещо появилося про Першу Конференцію С.У.К. у Ванкувері. В і р и м о, що учасниці Конференції винесли багато корисного для себе і для проєктів своєї праці. Досвід показує нам, що такі міжз'їздові Конференції є дуже корисними для організації, яка хоче зростати і робити поступ.

У неповних дводенних нарадах учасниці заслухали цінних промов на актуальні теми. Централя зібрала ці промови і хоче поділитися ними з нашими читачками „Променя". Дві особливі точки програми, які не будуть уповні надруковані в журналі, хочемо вкоротці подати тут, а це: „Рідномовні і релігійні навчання" та „Способи виховання майбутніх членок".

Керівником цієї пленарної сесії була пані Орися Сушко, голова Пров. Екзекутиви Союзу Українок у Східній Канаді. „Рідні і недільні школи та підручники" реферували: Катерина Чернявська, учителька з Едмонтону і Целіна Качковська, учителька з Саскатуну. Ці самі пані в дальших дискусіях обговорювали питання системи домашнього виховання, особливо порушувано тему української родини, про що тепер багато пишеться.

Ці теми викликали надзвичайно живу дискусію, було тут поважне число учительок рідних і державних шкіл, головно було багато питань про систему виховну дома, про україномовне виховання. З голосу учасниць слідне було глибоке затурбування сучасним станом української мови, станом наших рідних шкіл та української родини. У звітуванні учительок ми довідалися, що Централя у зв'язку з святкуванням 1000-ліття хрещення України, видає три підручні допоміжні матеріяли для навчання релігії.

В справі навчання й виховання в родині, Конференція звернулася до матерів і членства, щоб зайнялися пильнішим навчанням української мови вдома, а в громаді присвятили увагу садочкам і українським школам. Поручено використовувати тасьми, платівки, читання виховної літератури. Журнал „Промінь" постійно подає багато на виховні теми. Треба по відділах покликати спеціяльні референтури для догляду виховної праці. Головне питання залишається все таки за організаційною роботою української школи.

Другою точкою програми Конференції, — про що хочемо особливо подати, а це: „Способи виховання майбутнього членства організації". Цими справами тепер найбільше клопочеться Централя, як провід організації. Тут виступало три доповідачки поділені віком: старша, середній вік і наймолодша, які своїм влас-

СВІТЛИНА З БЕНКЕТУ ПЕРШОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ У ВАНКІВЕРІ, Б. К. При мікрофоні промовляє панна Надія Дякун. Поруч неї сидить Люба Кут, Анна Холод, голова Союзу і пан Холод.

ВІДСЛОНЕННЯ НОВОЇ КНИЖКИ

31 липня 1986 року на бенкеті Першої Пленарної Конференції Союзу Українок Канади у Ванкувері, відбулося урочисте відслонення нової книжки „Півстоліття на громадській ниві" з участю голови Союзу Українок Канади Анною Холод. Проєкт цієї книжки був започаткований в 1974 році, бувшою головою Союзу Українок в Едмонтоні, Анастасією Шемелюк-Радомською. Редакторка „Променя" Наталія Когуська виконала поважну працю в опрацюванні історії до друку. При допомозі Централі Союзу Українок Канади в Саскатуні книжка „Півстоліття на громадській ниві" вийшла з друку в 1986 році.

Люба Гнат, Саскатун.

На знімці: Анна Холод, Наталія Когуська, Анастасія Шемелюк-Радомська.

ним життєвим досвідом мали б виявити, чи вказати способи, які повели їх на дорогу громадської праці та обов'язків.

Першою доповідачкою була пані Анастасія Шемелюк-Радомська, колишня голова Союзу Українок Канади (в Централі), учителька державної школи і заслужена громадянка. Вона розповіла про свій світ, який увів її в українське життя. Цей світ почався з дитинства, вдома, від дому до Церкви, а від Церкви до організації. Доповідь надрукована в „Промені" в ч. 10. Закінчила свою доповідь закликом: „Не досить знати танки, варити страви, — треба знати рідну мову, бо мова, — це душа народу".

Другою доповідачкою, що репрезентує середній вік, це Вікторія Пушка, активна членка відділу ім. Лесі Українки у Ванкувері. Її батьки з першої еміграції прибули до Канади 1894 року. З дому понесла своє українство і віру батьків. Дивиться на світ своїми очима і розуміє своїх ровесниць у відношенні до організаційних обов'язків. Певною перешкодою є мова, але вона поборола ті труднощі, бо дуже любить товариське життя, любить людей і сама завжди життєрадісної вдачі. Є інші причини серед її ровесниць, чому вони не включаються в організацію: живемо в добі компютерів. Коротко часу поза працею і треба вділити його якнайбільше родині. Українську мову, каже пані Пушка — маємо можливість студіювати в організації, в університеті, на спеціяльних летніх курсах. Журнал „Промінь" вона високо оцінює, який дає багато кожній членці пізнати вартість і цілі організації. Вона вірить у поступ і кожна членка повинна змагатися над підвищенням себе знанням. Каже, що в нас всіх мусить бути українська свідомість і що українська мова є дуже важливою частиною українства. Треба дуже багато читати книжок, читати свою пресу, належати до рідної Церкви. Організація буде зростати, коли членство буде свідоме своєї національної приналежности.

Третьою доповідачкою була молоденька пані Марянна Зузак з Йорктону, Саскачеван, — членка відділу ім. Олени Пчілки. Ось есенція її промови. Вона ще не є багата досвідом.

„Молоді членки потребують навчатися української мови, традиції та знати більше про українську культуру, історію, літературу; знати більше про Українську Православну Церкву, щоб членка могла вживати це вміння дома.

Пані Зузак подає різні поради, а головно, — щоб влаштовувати культурні вечорки та щоб включали там мову, спів, драму, релігію і мистецтво. Марянна зокрема закликає молодих матерів, щоб працювали над вихованням своїх дітей. Пригадує також, що збори членства повинні бути добре упляновані і короткі. Членство Союзу Українок Канади повинно розуміти, що багато молодих української мови добре не знає і що до того треба їх заохочувати та допомагати їм.

**
*

Ми вибрали цих дві точки з нашої Конференції, які вказують нам, — що в сучасній добі треба робити, щоб організація могла надалі зростати числом і якістю свого членства.

(Н. К.).

ЗАБУТА КАТАСТРОФА

Переклад **Христини Шерман**

В Клівленді проходив міжнародний фестиваль кінофільмів. Серед кінофільмів, що показувались, — канадаська документальна стрічко „Жнива розпачу", по англійськи "Harvest of Despair", (режисера і постановника Славка Новицького), яку він зняв в 1984 році. Так починає свою рецензію, а я би сказала свої відчуття від цієї кінострічки Тамара Майская в газеті „Наша газета", що виходить в Оттаві на російській мові.

Це перший документальний фільм про „забуту катастрофу" — голод на Україні в 1932-33 роках.

Фільм мене просто приголомшив, хоча приголомшити мене картинами голоду важко: я пережила Ленінградську облогу.

Метри документальної, талановито скомпонованої плівки змінюються на екрані свідками очевидців, які тепер живуть в Канаді і США. Фільм іде двома мовами: диктор читає текст по англійськи, свідки говорять по українськи.

Перед очима глядачів проходить картина величезної трагедії України тих років. Фільм розкриває правдиві причини цієї трагедії і її винуватців. Дивлячись на екран, я не могла порівняти голод на Україні 1932-33 років, з голодом в Ленінграді під час облоги 1941-43 рр. Ленінград був оточений ворогами — німецькими фашистами, які не могли перемогти його оточення, вирішили замучити його голодом. Винні були, звичайно тут і „свої", які завіряли, що запасів їжі вистачить на 10 років, і зберігали їх в дерев'яних сховищах. Через три місяці після початку війни, німці розбомбили ці сховища з продуктами і спалили їх.

Голод на Україні явився результатом совєтської політики. Знищивши голодом значну частину українського населення, Сталін розраховував остаточно підкорити Україну совєтській владі.

Фільм починається з дореволюційних картин українських плодючих полів. Густо колоситься пшениця, справно працюють хлібороби. Україна була тоді не тільки годувальницею Росії, але і Европи. Вона продавала зерно багатьом европейським країнам.

Вибухнула жовтнева революція, почалася громадянська війна. Все це супроводилось грабуванням українського селянства. Диктор розповідає: „Хто би не ступив на українську землю: вороги чи союзники, Красная армія, полки Денікіна чи німці — всі вимагали від українського села — хліба".

Це підсилювало споконвічне бажання України відділитися від Росії, стати самостійною.

За короткий період НЕП-у, ці надії, здавалося, починали здійснюватися. Україна переживала також Ренесанс. Відроджувалась економіка, а з нею і культура. В фільмі проходять стрічки, які присвячені розквіту українського мистецтва.

Стремління українців до самостійности злякало Сталіна, який до того часу старався укріпити свою владу.

На Україну післали члена Політбюра Коссіора „навести порядок". Почалися а р е ш т и представників інтеліґенції. Були заарештовані більше, як три тисячі осіб: священики, письменники, вчені. Порадники вривалися в церкви, і скидали на землю дзвони.

На екрані великий дзвін падає і розбивається. „Це був його останній дзвін" — говорить українська жінка Мирослава, якій вдалося пережити цей страшний час.

Темна ніч нависла над Україною. Диктор розказує про задуману Сталіном індустріялізацію країни: потрібний для її здійснення метал і техніку Радянський Союз купував в капіталістичних країнах, і платив валютою, яку одержував від продажі українського хліба. Хліб експортували, забираючи у селян „зайвину".

Щоби зломити незадоволення і спротив, швидкими темпами провадилось розкуркулювання селян і їх силоміць колективізували.

Василь Сокол свідчить: селянин, який мав 28 акрів землі рахувався кулаком.

Бувший совєтський генерал Петро Григоренко розказує, як в цей час в селі загинув його батько.

Совєтські „уповноважені" ходять по подвір'ях, забирають останню корову або коня. Увагу глядачів приковують страшні сцени погрузки родин розкулачених (включаючи старих і дітей)з їхніми вузликами жалюгідних пожитків в телячі вагони. Їх відправляють в самі віддалені і малообжиті райони Сибіру.

(Закінчення на стор. 20)

Марія Заньковецька – ясна зірка театру

Театр — це велика виховна школа.
(Марія Заньковецька)

Нема змоги на курсах Українознавства вивчати багато цікавого і вартісного про життя і творчість визначних українців, записаних золотими буквами в історії нашої культури. Тому в деяких містах практикуються такі форми своєрідних лекцій, як ось загально відомі читацькі гуртки. Є серед молодшого покоління одиниці, які люблять книжку й охочі її прочитати та обмінятися поглядами з іншими читачами збираючись в гостину чи й на сходини в організації, щоб в дружній атмосфері поділитися думками на тему прочитаної книжки. З досвіду такого читацького гуртка передаємо розмови на тему геніяльної артистки — Марії Заньковецької.

Провідниця гуртка на вступі пояснила, що не так легко подати найсутєвіше про життя і талант цієї артистки, бо її образ дуже багатогранний.

Інші члени гуртка підхопили цю заввагу й попросили:

— Розповідайте про найголовніше — сказала Христина. — Ми вже знаємо, що вона геніяльна, рівняють її з світовими артистками — з Сарою Бернард, Елеонорою Дузе, Джемою Бєлянчіоні. Але було в нас багато визначних артистів — ми знаємо це ще зі школи. Чому Марія Заньковецька особлива?

У відповідь провідниця почала:

— А особлива вона тим, що в неї було дуже глибоке пов'язання з українським народом, хоч вона народилася в родині дідичів, а її чоловік був військовиком. Народилася вона 22 травня 1860 року в селі Зіньках біля Ніжина (звідси й псевдо її), справжнє її прізвище Адасовська. У дитинстві вона захоплювалася розповідями бабусі про чари української мітології й досконало вміла наслідувати поведінку й характери різних людей.

— А я пам'ятаю щось про це — озвалася Надя. — Це нам розповідала наша вчителька літератури. То було так: У ній був закоханий товариш її брата. Щоб переконатися чи він справді її любить, вона удала мертву. Юнак побачивши її лежачу в білому одязі серед квітів, зімлів! А перебравшись за стару поміщицю, прийшла до батька й так наслідувала її в усьому, що батько повірив у присутність старої жінки, не впізнав своєї дочки.

— О так! — продовжувала провідниця. — Граючи на сцені, вона викликувала своєю грою співпереживання глядачів, будила в них національну свідомість, силу духа, бо зображаючи долю українських жінок з усіма їхніми радощами й скорботами та болями, знайомила глядачів з психікою українки, її духовим багатством, з'єднувала прихильників до неї, виховувала глядачів.

Були випадки у театрі, що глядачі, зокрема молодь, забувалися і криком виявляли своє обурення на поведінки неґативних персонажів на сцені. Один юнак, коли Зінька (з драми ,Дві сім'ї — М. Кропивницького) заподіяла собі смерть і взагалі почувся плач, прибіг до сцени і оскаженіло домагався, щоб спустити куртину. Він не міг дивитися на знущання над жінкою.

— Я віру в це, — озвалася Юля, — бо сама часто переживаю подібне зворушення. Тільки, що не йду до сцени, бо в нас нема тепер Заньковецької...

— Заньковецька потрапляла вживатися в кожну ролю, — продовжувала провідниця, — могла удавати збиточного підлітка, характер трагічної наймички, зальотної кокетки і достойної дами. Це оцінив навіть шовініст росіянин — критик О. Суворін: „... іншої такої акторки я ніколи не бачив" — висловився він. — З неймовірною правдою переживала на сцені і жах, і страждання, і любов, і розлуку, гнів на себе та на ввесь світ, і милу дитячу наївність, з болю могла ридати, а одночасно ніколи на сцені не втрачала самоконтролі.

— А яке її життя було, щасливе? — запитали нараз аж кілька членів гуртка.

— Мабуть була щасливою, що все життя служила своїм талантом українському театрові. Одружившись, виїхала з чоловіком до Бендер у Молдавії і там зустрілася з Миколою Садовським. З того часу спільно давали театральні вистави. Деякий час жила в Гельсінках, бо там вчилася співу. Перші її виступи були у театрі Марка Кропивницького в ролі Наталки Полтавки. Виступала в Петербурзі, Москві, в Галичині, від 1907 до 1922 років грала в постійних театрах Києва. Двічі громадянство вшановувало її ювілеями, святкуючи 25-річчя і 40-річчя служби її нашій культурі. Померла вона 4. X. 1934 року в Києві.

Нічого не жаліла Заньковецька для рідного театру, з радістю їздила й по селах і містечках України, щоб будити серед народу своїм мистецтвом любов до Рідного Краю. Вона свідомо відмовилася від розкошів царської сцени, залишаючись у театрах переслідуваної „указами" (заборона української мови!) України. Тому й захоплювалась нею молодь, яка попадаючи в екстезу, демонструвала свої патріотичні почування тим, що замість коней сама запрягалась і відвозила улюблену артистку після вистави додому, або несли її на стільці по місті, співаючи пісні, — такими словами кінчалась розповідь на славну Марію Заньковецьку.

Очевидно, що на таких сходинах були ще прочитані уривки з життєпису артистки, спомини про неї, відбувалися різні запити й відповіді. А все це давало членам читацького гуртка духовий корм. Вони любили приходити на зустрічі в гуртку й тоді, коли самі не мали змоги прочитати якоїсь обраної всіма книжки, щоб могли брати участь в її обговоренні. Вони користали й тоді, коли тільки були учасниками поданої вгорі розмови.

Т. Горохович.

* * *

Примітка Редакції: Заохочуємо організувати подібні читацькі гуртки у відділах С.У.К. (вони існують вже довго роки, наприклад, в Торонті). Корисними будуть вони зокрема для молодшого членства та для батьків. Театр — це школа, велика школа виховання.

Чому я горда бути українкою

Рясні стрічки, різно-барвні костюми і гарні пісні — це тільки частина того, що значить для мене, бути українкою. Я дуже горда бути українкою. Я маю одинадцять років і я люблю брати участь в українських концертах, українській школі, а також в українських танках і співі.

Кожної суботи ми їдемо до Оттави (дві години їзди) до української школи. Хоч часом це здається багато проблем, то насправді я рада вивчати про життя українців на Україні в давні часи. І ще є одна причина, чому я горда бути українкою. Після української школи, ми маємо українські танки і спів. Через українські пісні і спів ми вивчаємо про Україну й як народ відстояв тяжкі часи.

В українських танках ми вчимося про різницю одягу, це все є гарне і цікаве. Українська школа допоможе мені в майбутньому, коли я буду йти в університет, та з української мови дістану кредит. Також знання української мови допоможуть мені вивчати інші мови. Отож тепер ви знаєте, чому я є дуже горда не тільки брати участь в українській програмі, але також я горда бути українкою.

(Нагороджена на Конкурсі Союзу Українок Канади у Ванкувері).

Лариса Уліско, Оттава.

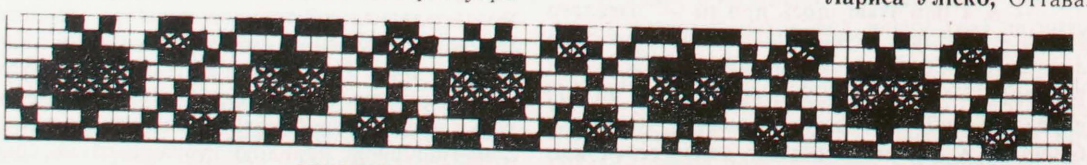

БУКОВИНА — Гумора. ■ — чорна, × — червона

Український Музей, Східня Філія
рисувала **Іванна Вахна**

Child Abuse, Domestic Violence, Pornography

by Florence Romanchuk

It is indeed a privilege and I wish to thank you for giving me this opportunity to speak to you on vital disturbing concerns. I would like to commend the National Exec. of the Ukrainian Women's Association of Canada on their excellent choices of subjects for discussion.

We are living in an era of fast growing progress; medically, technically, and others. With it comes a fast growth of concerns and problems which we must face and with it try to rectify to irradicate some of the prevalent current universal problems. We, as women, play a key role in the life of our nation, starting at the home base. The family is the basis of any free world. Children, our future generation, being our primary focus.

It was indeed with keen interest that we read about reports on the United Nations Decade for Women Conference held in Kenya in 1985. Great strides have been made by women through out the world, but much more so in the Third World. Yvette Roudy, Minister of Women's Rights from France said, "A major accomplishment has been made in an increase in the consciousness of women. Ten years ago, we thought the Third World women were responsible for 30% of their production, now we know it is more than 60%" She also said, "The scales of world equality are out of balance. The side marked "woman" is weighed down by responsibilities, while the side marked "man", rides high with power". End of quote.

In terms of power, structure and making decisions, that is what is difficult to change.

Decision making bodies everywhere in the world are headed by men. We do have a few exceptions though, like Margaret Thatcher, in Great Britain and Mrs. Acquino, in the Phillipines. Until women are in these decision making groups, it is a tough struggle. It is through awarenes to help influence changes by working on the inside of government on different levels where so many crucial decisions are made, that affect our daily lives.

We must get involved and commit ourselves to hold government elected positions to be influencial. Most women's issues are national issues and are universal problems. Women constitute half of the world's population, perform nearly ⅔'s of its work hours, receive 1/10 of the world's income and own less than 1/100th of the world's property. That is a hard fact to swallow but that is indeed the fact!

The Charter of Rights — Section 15 reads "Every individual is equal before and under the law and has the right to equal protection and equal benefits of the law without discrimination based on race, national or ethnic, color, religion, sex, age, or mental or physical disability."

Section 28 reads, "Not withstanding anything in the Charter of Rights & Freedoms referral to it are quaranteed equally to male and female persons." With this in mind, I will elaborate on the different concerns.

The topics of Women's Issues that I will speak on today are:

1. Domestic Violence
2. Child Abuse
3. Pornography

There are so many concerns, however, in my opinion I felt that these three go hand in hand and are of primary importance.

1) Domestic violence is a crime, not a private matter and should be prosecuted as such. The tightening of laws against wife beating has resulted in higher conviction rates. In general, arrests work very well because they give the message to the woman that somebody cares and will help her. The crackdown represents an important shift in how the nation views wife beating. Only five years ago one in ten wives were beaten, however reports now show an increase of one out of eight women is a victim.

More transition homes are needed for these mothers with their children. In Edmonton, we have two such homes and I regret to say we turn away as many families as we are able to accomodate. Educational programs for the abused are imperative if we are to break the vicious circle of abuse. Most abusers have been abused when they were children.

I recommend that together with other women's organizations we must work towards solving these problems.

2) Child Abuse is my next concern and is also a universal problem. Our children are our greatest natural resource which unlike gas & oil will never run out.

The responsibility for the care of our children is not only a parental one but is also the responsibility of our society. Child abuse is a complex social disease of the family which involves our total society unrelated to climate, g e o g r a p h y, ethnic origin, politics, or social structure.

There are 10 basic definitions of Child Abuse that may conceivably indicate a situation dangerous to a child. These are physical abuse, sexual abuse, emotional abuse, physical neglect, medical care neglect, nutritional deprivation, lack of supervision, abandonment, and intentional drug and poison use. Child abuse is estimated at 250 per million population — 5000 to 9000 children in Canada. 50% of these children are under the age of 4 years. 8% die of injury, 11% sustain brain injury, 5% get impaired vision and the remaining suffer damage psychologically for the remainder of their lives. Abused children are the most likely people to be violent. Violence breeds violence. They are angry and hurt inside and eventually something has to errupt. Lack of family cohesiveness is the prime result of child abuse. One third of child abuse is by unmarried mothers, who in many instances were abused and molested as children.

There are many more sexually a b u s e d children than we realize in our society or that are reported.

Child Incest has been around for ages but nobody talked about it and put a deaf ear to it. Of course reports show a great i n c r e a s e, only because through awareness, education of the public, through television etc. c h i l d r e n will now talk about it. They will tell someone because they now know that it is not right. Please listen to these children, they almost never lie about sexual abuse. Believe him or her and report it to the proper authorities, like the police or social services. These children need us and are crying for help but are always scared because they would be hurting their abuser, very likely their daddy.

A law in Virginia holds parents responsible for knowingly allowing their children to be abused, sexually, or otherwise. Perhaps we need a similar law! Have you ever stopped to wonder why we have teen-age prostitutes, teen-age pregnancies, high rate of divorces, runaways, or such a high rate of teenage suicide?

We need to educate our youngsters about life in general. Sex is a big part of it. Sex education should be taught at home but too often it is not, so the schools take up the responsibilities.

Tim Theis, a marriage education consultant from Colorado, spoke to a teachers conference and reported that research has proven that the sooner you educate children about sex, the less likely they will be sexually involved at a young age and fewer pregnancies will occur.

70% of teenage marriages end in a divorce. These sex education classes prepare youngsters for adult life, teaching them the importance of self restraint, love, and caring in relationships and family life.

We have to take driving lessons to be able to get a drivers license, we go to universities or college to be able to get a degree or diploma, yet we can get a marriage license with no amount of pre-marriage education to prepare us for the greatest undertaking in our lives. It is a matter of trial and error and hope for the best. Is it any wonder that divorces are on an increase?

The majority of runaways are a result of being molested at home, by a father, stepfather, common-law husband or even by a brother or uncle or grandfather. 1 out of 4 boys and 1 out of 2 girls who are molested find refuge in our Youth Emergency Shelter.

T h e y g e n e r a l l y s l e e p o n t h e street in cardboard boxes and eat out of garbage containers before they go to the Youth Shelter if they know about it. Mr. Michael Farris, the Executor-Director of our Edmonton Youth Emergency Shelter, is a great human being. He takes these young people under his wing and in many cases, they return to society returning back home after the law straightens a few of their problems out. We need more such shelters for our youth. They are not runaways because of choice, it is their salvation. Teenage prostitution is one result of runaways who are escaping from incest. When you are cold and hungry, lonely and desperate where do you turn? The prostitute rings are always on the look out for such a prey. We must protect these children. It was with keen interest that I heard about the shelter provided by the Catholic Social Services, for girls 14 to 17 years of age in Edmonton. They will help these girls to rehabilitate and give them shelter and guidance temporarily. We have heard of 10 and 12 year olds as prostitutes. How sad for these children, but much sadder for us. They are somebodys' daughter or granddaughter! The key to many of these problems is promoting changes in our

way of thinking by educating the public through various avenues such as school curriculum, media, television, p o s t e r s, monitoring advertising, briefs, resolutions, and lobbying municipal, provincial, and federal governments. Talk about it to your neighbor, your aunt, your daughters and sons, and to your grandchildren. Communication is of vital importance. Gather different view points. Think about it and use it to benefit this cause.

We, Ukrainian women, as mothers, as grandmothers must take a stand. I challenge each and everyone of us to give of yourself to helping our children and the children of the world. We must stand together with other women to promote changes for our youth. I beg of you not to leave it for someone else to do. You, each one of you are important. You are a cog in the whel, it is a giant wheel.

3) Pornography another vital universal problem is being dealt with, but we must keep at it, probing the government for changes in laws pertaining to pornography. At the public hearing of the Fraser Committee on Pornography, the issues raised were:

a) Increased availability to pornographic material
b) Implied increase to the number of people who are exposed, willingly or unwillingly to such material
c) Marked increase in the use of violence in both hard and soft core pornographical material over the past years.

49% of Canadians would like to see tougher porn laws. It is a lucrative 10 million dollars a year b u s i n e s s c o m i n g into Canada.

Lobbying by the Interchurch Committee on Pornography for a change in the legislation on pornography has changed the thinking of our Prime Minister Mulroney. He is looking for changes. I am saddened by the fact that it appears our Ukrainian Orthodox Church of Canada has not taken a stand with an imput on this issue. Why don't they? Why aren't we being heard?

An Edmonton based organization c a l l e d Positive Action Against Pornography "PAAP" offers greatly needed services. It's aims and objectives include development and educational material on pornography. It initiates and promotes projects that develop self esteem and responds to requests for needed information from all 3 levels of governments, educational institutes, commynity organizations and media.

This group also helps to encourage merchants to stop selling pornographic material or remove it from public view.

Believe me it works — I've used the method in my neighborhood shopping centers. Try it, it all helps.

Again, may I say women need to organize in action groups, which address rape, pornography, child abuse, incest, and wife battering.

We need and must expand the existing self help groups. The abused child needs you. The battered women need our help and the evils in the world need to be sorted out. If we don't help these problems who will?

With your permission I would like to leave you with some food for thought. ["Woman was made from the rib of man. She was not created from his head to top him. Nor from his feet to be stepped on. She was made from his side to be equal to him. From beneath his arm to be protected by him. Near his heart to be loved by him.] But let's also remember it should work both ways, for equality.

Presented by Florence Romanchuk
Chairperson of Womens Issues
National Executive of the Ukrainian
Women's Association of Canada

"The Living Word" — Festival

CALLING OUR YOUTH! Take part in the 1000th celebrations of the Baptism of Ukraine in the Orthodox Faith.

Write your own poem, speach (300 words or less), compose your own song, paint or draw your own version or decoration of the Baptism of Ukraine.

Prepare your own ALBUM (scrap-book) with clippings, poems, songs, pictures, etc. on Ukrainian life and history.

Dramatize a story, poem, excerpt, commentary and mine, interpret in Ballet, etc.

Group participation — Choirs and Dancing groups, Solos, Duets, Quartets or more.

Read to your audience — your own choice on the Baptism of Ukraine, 300 words or less.

Language used, must be in U k r a i n i a n, (except for clippings).

THREE STEPS:

— Organize "The Living Word" Festival in your city, — then participate in your Provincial Conference, and in 1987 participate and perform in the all Canada Celebrations in Saskatoon.

Refer to your Councillors for assistance, or write to H. Melnyk-Marko —

The Chornobyl Nuclear Disaster

A TRAGEDY WITH A LONG HALF-LIFE

By Yuriy Deychakiwsky

Two hundred seventy-seven years ago, an invading Swedish army and its Ukrainian Kozak allies were defeated at Poltava by the imperial forces of Czar Peter I.

This April Sweden was herself invaded by a silent enemy, thhe byprodyct of a serious brtakdown of a symbol of Russian economic exploitation of Ukrainian territory.

Perhaps if things had gone differently at Poltava in 1709, the tragedy at Chornobyl would never have registered on Swedish radiacs.

* * *

Since before the time of Mazepa, Russia has exploited Ukraine's people and resources — agriculture, mining, steel production, and, more recently, energy production. In 1985 11% of Soviet power was being produced by nuclear reactors. Ukraine, whose territory covers about 3% of the U.S.S.R. land mass, and includes about 20% of the population, produced 35% of Soviet nuclear-generated power. This allowed Moscow to free up more of Ukraine's resources, such as coal and natural gas, for export abroad, to make even greater profits for the Kremlin's military-economic complex. No one would dispute that such developments in Ukraine would also help boost the local economy and provide jobs, but, as it now turns out, at what cost to the people and the environment?

Several articles in the Soviet press have pointed out that the nuclear power plants in Ukraine were being built with inferior materials, on accelerated, and unreasonable timetables, and with only lip service paid to public and worker safety. Moreover, the design was technologically primitive, with no containment superstructure. The Soviets spent the aquivalent of billion dollars on the entire Chornobyl complex, a third of the cost of a single, typical U. S. nuclear power plant. The Soviet coverup of a previous accident at another reactor in Ukraine, at Rivne in 1981, was a warning that nothing was going to stand in the way of the plan to double nuclear power production by 1990.

The Kremlin's reaction to the eccident was quite predictable. First, silence and denial, then admission that an accident had occurred. A few Ukrainians in the West were able to make telephone contact with their relatives. They either heard stories of thousands of victims and evacuees; or, that nothing other than a minor fire had taken place.

Mass evacuations from the area around the crippled reactor did not begin until three days after the accident and have continued for more than a month, even though everything has long been "under control." While families were being torn away from their homes and people lay ill and dying in Kiev and Moscow hospitals, the Soviet media broadcast joyous May-day parades, showing youths in Kiev dancing on Khreshchatyk Avenue. The world responded immediately with offers of technological, medical, and relief aid; the Soviets initially refused. Are these the actions of a responsible regime? The spokesman of the Soviet Foreign Ministry Vladimir Lomeiko explained: "When someone dies in a family, we do not hurry to open doors and scream for every one to run and look. We are struck by the lack of fact that the American mass media displays."

And so the second phase of the Kremlin's response began, after it realized that a coverup was impossible, and after the entire world criticized its irresponsible silence on the details of the catastrophe.

Moscow began to ask for selective technical aid from West Germany and medical assistance, offered through Armand Hammer, Moskow's longtime business partner. In a childish attempt to deflect embarrassment, the Soviets assaulted the U.S. and Western Europe's "pitiful record" of nuclear power safety, and helped re-ignite anti-nuclear hysteria in the U.S., France, and West Germany. With the help of American peace activist Dr. Bernard Lown, who just days before had offered American medical aid, only to be turned down by his Soviet counterpart, Dr. Chazov, a campaign was launched with the message that if the U.S. does not stop testing nuclear weapons, there will be a hundred Chornobyls.

In addition to attacking the Western media and nuclear power industry, the Kremlin quietly blamed local (Ukrainian) authorities and party officials for not immediately notifying Moscow of the full extent of the accident. Several plant employees and officials were publicly reprimanded for panicking and negligence. It is doubtful that blame would be placed on Yevgeniy Velikhov, the vice-president of the Soviet Academy of Sciences, who said, "theoretisally, there

existed the possibility of a catastrophe," or Ivan Yemilyanov, the deputy chief of the Soviet agency that builds reactors, who claimed that "safety systems were adequate". In time, the Kremlin may seek to place blame on the Ukrainian bureaucrats, from Party boss Volodymyr Shcherbytsky to the Chairman of the Ukrainian Council of Ministers, Oleksander Lyashko, as well as other members of the regional party apparatus. Even though the probable direct cause of the tragedy was a combination of technological malfunction and human error, the substrate was a direct result of poor central economic planning, with emphasis on profit and output and with inadequate regard for safety.

The acccident will have a widespread and longlasting impact on Ukrainian society. Nearly thirty people have died, and more are expected to do so in the next few months. Dr. Leonid Ilyin noted that eighteen thousand people were treated in and near Kiev in the aftermath of the accident, most reportedly suffering from acute anxiety. Various experts predict thousands of deaths in the future from increased rates of cancer and immunologic deficiency related to low-level radiation exposure experienced by millions of people. The effect on agriculture, the food chain, and the water supply is still being assessed.

Some encouraging signs emerge. People have responded by providing monetary funds. Even several Western style pop-rock "aid" concerts have taken place with official blessing, but not in Kiev or elsewhere in Ukraine. The official media has publicly admitted that its credibility had suffered when the public initially learned more objective news from Western radio broadcasts. In a usually immobile society, thousands of children and families have been displaced. This will result in an unprecedented exchange of information and interaction between various elements of society and ethnic groups. Perhaps the old village women will tell the visiting children about God, the war, and the Famine.

One can, in a sense, say that Ukraine is now the world's most advanced nuclear power. It has survived and withstood invasion, famine, and repression for centuries. Ukraine will survive Chornobyl. Both young and old will be thinking about the impact of a regime's military and industrial policy on society and the environments. Some will realize that Ukraine's future would better be decided in Kiev. During such tragedies, the human spirit and instinct for survival become more powerful than ideology. And, the world community is beginning to look at Ukraine as a distinct nation and people through its capital, Kiev, and not through the hostile eyes of Moscow.

Some things will be different. There will be consideration for "the dust," and monitoring for rads in radishes, milk, and cabbage. Other things remain the same. Ukrainians rooted for the Soviet World Cup soccer team, all the more so because twelve of its players belong to the Kiev Club "Dynamo."

CHEREMOSH

UKRAINIAN DANCE ENSEMBLE
EUGENE ZWOZDESKY

Music composed, written, arranged or sung by Eugene Zwozdesky has been heard on every continent. To his credit are more than a dozen long-play albums of Ukrainian folk music as well as a host of compositions for Alberta Culture productions and commercial ventures. Some of the Ukrainian groups that he has written music for include Edmonton's Shumka Dancers, Winnipeg's Rusalka Dancers, the Tryzub Dance Ensemble of Calgary, the CYMK Choir of Edmonton, the Kashtany Singers and of course CHEREMOSH.

Eugene has also been active with Kazka Productions, producing children's books and records in aid of the Ukrainian bilingual program. Among his other accomlishments are the productions and direction of several major stage presentations for the Edmonton Folk Arts Council, the Alberta Cultural Heritage Division, the Edmonton Heritage Festival and Summerfest.

In conjuction with his many appearances, Eugene Zwozdesky has conducted symphony orchestras across Canada and has appeared as special guest conductor for both the Edmonton and Calgary Symphony Orchestras.

Eugene Zwozdesky recently received special achievement awords from the City of Edmonton and from the Province of Alberta for his outstanding contributions to Alberta's cultural heritage.

UKRAINIAN CHEREMOSH SOCIETY
Box 4248, Edmonton, Alberta T6E 4T3
Telephone 476-9272 or 482-5506

ЗАБУТА КАТАСТРОФА

(Продовження зі сторінки 12)

Молоді і здорові, прибувши на місця заслання, попадають в концентраційні табори рабської праці.

Глядачі бачать, як в пекучий мороз двоє тягнуть візок, навантажений залізом, один наче кінь, впрягся в нього і із останніх сил ледве тягне, другий підпихає ззаду.

Так працювали раби в стандартному Римі.

Селян, яких не вислали, загоняють в колгоспи. Студентів посилають по селах аґітувати людей вступати в колгоспи.

На екрані бувший совєтський активіст, письменник Лев Копилєв, признається, як наївно ще тоді вірив совєтській владі, розказував селянам про міжнародне становище, і вмовляв їх чесно працювати в колгоспах, де за один трудодень частіше всього одержували тільки 200 грамів хліба.

Українські селяни чинять цьому опір, багато з них не виходить на працю. Діти плентаються на полях, збираючи залишені після жнив колоски, але це заборонено. За „вкрадені в держави" декілька колосків віддають під суд.

Єдиний вихід з положення — втікати до міста, але введена сувора пашпортна система, і це стало неможливим.

Але і в містах не багато краще. За місячну платню робітника, пригадує Мирослава, можна було купити два бохонці „комерційного" хліба в доповненні до нещасного пайку по картковій системі. На екрані показана велика черга до хлібної крамниці, де продають цей хліб. В черзі три тисячі осіб.

Притулившись до стіни, на бруках лежать голодні обірвані люди, вони не мають сил встати.

Так само виглядали дистрофіки під час облоги Ленінграду.

З екрану в цей час чути знайому мельодію „легко на серці від веселої пісні" із фільму „Весьолиє рєбята", який був знятий в Одесі. Мовляв, „жити стало краще, жити стало веселіше".

На екрані виступає Сталін на партійному з'їзді, і говорить про „досягнення". Ніхто не сміє навіть сказати півслова про те, що на Україні масовий голод. „Кожен день вмирає 25 тисяч осіб — 17 осіб за одну мінуту" — говорить диктор.

Організації Червоного Хреста США, Канади, Швайцарії хочуть допомогти голодним, але Радянський Союз відмовляється від помочі. „Немає ніякого голоду. Голод — це видумка ворогів", — кричить совєтська пропаґанда.

Але живуть свідки, які викривають мерзотність совєтської брехні. Син і дочка швайцарського дипльомата, які в час голоду жили на Україні розказують: ‚Ми жили, наче в золотій клітці. В нас було все, а населення голодувало". Те саме говорить американський журналіст, який жив в той час на Україні.

Ось приїжджає до Радянського Союзу всесвітньо відомий письменник Бернард Шоу. Введений цінічною брехнею совєтської пропаґанди в блуд, він повертається до Англії і пише і розказує, що ніякого голоду немає на Україні, і ресторани мають повно їжі.

Кінокамера знову переносить нас в українські міста і села, де ходять по хатах і збирають трупи, кладуть їх, як дрова на віз і вивозять.

Всього в СРСР загинуло, за даними існуючих досліджень, від голоду в 1932-33 роках 10 мільйонів осіб, з них на Україні — коло 7 мільйонів, в тому числі 3 мільйони дітей.

Фільм закінчився, а я ще сиділа і не могла порухатись, така була зворушена.

Як світ міг допустити до такого, і чому до цього часу так злочинно замовчують цю трагедію?

На „Піскарьовському цвинтарі" в Ленінграді, яке відвідують усі іноземні туристи, стоїть пам'ятник жертвам облоги. Про те, що на Україні в 1932-33 роках був жахливий голод, до цього часу, який не має собі рівного в історії людства по кількості жертв, радянська влада вважає за найкраще нагло заперечувати.

Величезну працю поробили творці фільму. Вони зібрали величезну кількість матеріялів, правдиві кінострічки і фотографії, розшукали багатьох живих свідків, які приймають участь у фільмі.

Достоїнством фільму являється те, що поряд з документальністю, він відрізняється талановитим, живим і художнім показом дійсности. Добре і льогічно скомпоновані картини полонять глядача своєю правдивістю і залишають незабутнє враження.

„Забута катастрофа" не повинна бути забутою!

„Українські Вісті" ч. 35

Гідність і мова

Мова — душа народу. Це визначення можна почути з багатьох уст. Українська мова — справді найголовніший вияв української нації, що має також багату народну культуру, різноманітну літературну й мистецьку творчість високого рівня та бурхливу історію протягом останньої тисячі років.

Українською мовою як засобом спілкування між собою наші фармери й робітники в Канаді користуються вже більше як 95 років. Ще до Першої світової війни українська мова увійшла до канадських та американських часописів і журналів, багатьох книжок, поезій, прози, драматургії, історії мистецтва і т. п. Нею говорять сотні тисяч українських поселенців на преріях і в багатьох містах. Українська мова лунає по церквах всіх віровизнань. Немає двох думок, українська мова — це також канадська мова. У мозаїці багатокультурности, що її підтримує уряд нашої країни, українська мова й наша народна культура займають поважне місце. Серед національних (тут кажуть „етнічних") груп у Канаді ми користуємося певною пошаною. Не таємниця, що інші дивляться на нас — як на зразок! Ці позитиви очевидні — їх тяжко заперечити.

Усе ж таки останнім часом серед великого кола тутешньої інтелігенції поширюється недобра звичка: на зборах, конференціях чи навіть нарадах — у Канадській Україні — починають усе частіше й частіше говорити англійською самі ж українці до самих себе. І це в той час, коли всі присутні розуміють українську мову. Якщо б її не знали чи якби було багато чужинців, то ще можна знайти якесь виправдання. На жаль, часто вже трапляється, що всі, абсолютно всі присутні розуміють рідну мову, а промовці аж із шкіри вилазять і говорять англійською (ще добре, якщо поправно, без насильницької вимови). Щось подібне буває на конференціях, що їх скликає Альбертійський КУК, та зокрема в Канадському Інституті Українських Студій в Едмонтоні. Запросила ця заслужена видавничою діяльністю установа одного доповідача, професора з Америки прочитати доповідь на актуальну тему та ще й наголосила в листі — англійською мовою! Я був присутній і виявив, знаючи більшість особисто, що абсолютно всі розуміли рідну мову (в залі не було ні одного чужинця!), а слухали доповідь українськомовного українця англійською. Змушений говорити нерідною мовою (йому ж оплатили дорогу!), огірчений доповідач, який належно підготувався, не без прикрости кинув репліку: „Чого це я мушу до своїх говорити чужою мовою?" Ситуація справді прикра, але вона повторюється все частіше й частіше не тільки в нас, а й у Вінніпезі, в Саскатуні, в Торонті та в інших містах. Управи деяких українських установ переводять своє „урядування" також на англійську мову. Найгірше буває тоді, коли новоприбулі калічать чужі слова так, що їх не легко й розуміти.

На щастя, не скрізь так погано. Дуже часто трапляються люди, що маніфестують уживання рідної мови при кожній нагоді, коли збираються українці на збори чи якісь інші зустрічі. Мені відомо, що складові організації Визвольного Фронту і Союзу Українців Самостійників користуються українською мовою (хіба що зрідка вживають англійської в СУМК-у). Варто відзначити один дуже яскравий приклад саме української маніфестації в Едмонтоні, який називають столицею Канадської України. Місцевий правник Петро Саварин, тодішній канцлер Альбертського університету, під час надання почесного докторату принципалові Карлові, майбутньому королеві Канади, вважав за конечне сказати бодай кілька слів рідною мовою і побажав Його Світлості „щастя, здоров'я і многих літ". Сказано всього кілька слів, а вся заля загриміла оплесками. Так пошановано українську присутність у Канаді, гідність українського поселенця, чиї предки за 95 років розорали цілини на преріях у кілька разів більше, ніж французи у Квебеку за 300 років. Треба не забувати, що українців у Канаді за ввесь час було, мабуть, не більше, як мільйон, а французів — п'ять мільйонів! Принц Карло, який — до речі — в Австралії навіть танцював гопака разом із місцевою танцювальною групою (цей зняток був опублікований у нашій пресі), належно подякував п. Саваринові за побажання. А може він ще й подумав, що і в його жилах є крапля української крови, успадкована від київських князів, які родичалися з англійськими та скандинавськими королівськими родами. Серед трьох тисяч присутніх на конвокації, влаштованій з нагоди „Універсіяди", багато українців (у самому Едмонтоні їх щонайменше 12 відсотків) гордо випростали груди, схвально відзначаючи гідність канцлера університету.

Як згадано на початку, мова — душа народу. Але треба додати, що мова — це також вияв національної гідности. Український професор з Америки, хоч і почував себе незручно, не перейшов на українську мову, бо його доповідь була приготована англійською. Кнцлер українського роду вважав за потрібне перейти з офіційної англійщини на рідну, бо йому продиктувала національна гідність використати блискучу нагоду. Згаданий професор, перейшовши на українську мову, напевно міг би дати добрий зразок наукової мови у своїй доповіді, не знижуючись до мови кухні, як то роблять інші. Подумаймо над цими ситуаціями і над гідною поставою п. Саварина щодо національної ідентичности. Відбулась дуже добра лекція для доповідачів і влаштувальників доповідей, вечорів, концертів, конференцій і тому подібне.

Самозрозуміло, серед виключно англійськомовного оточення українська мова — лише присмака. Тут не обійтися без англійської. Для чужомовних, ясна річ, треба видавати книжки англійською мовою про Україну чи про Канадську Україну (до речі, це добре виконує КІУС). Але українцеві говорити до українців по-англійському просто не годиться! До них треба звертатися лише рідною мовою. Коли українські мовці чують добру мову, що виходить поза межі кухні, літературну чи наукову мову, вони щиро вдячні за нагоду послухати й чогось навчитися. Я добре знаю це з мого взаємнення зі студентами чи слухачами на літературних вечорах. Взагалі кажучи, вживання англійської мови, французької чи іншої мови можна виправдати лише пропаґандою назовні, а в навчанні — як міст до української! Маємо тепер дитячі садочки та школи, де навчають рідної мови від п'ятирічних до дорослого віку. Навчають мови Т. Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки чи мови Іллі Киріяка, Микити Мандрики та інших українських письменників у Канаді. У багатьох університетах також викладають українську мову, якою студенти пишуть тези й дисертації. НТШ та УВАН видають наукові праці українською мовою. Отже, хто її не знає, може навчитися.

Як довго ми будемо спілкуватися між собою по-українському, так довго будемо існувати як окрема національна чи етнічна група в Канаді та Америці. А щоб жити, національно не вмирати, треба передусім говорити рідною мовою в родині, в клюбі, в церкві, на вулиці... Обов'язково читати рідною мовою книжки, часописи та журнали. Суспільствознавчі досліди показують, що асиміляції винародовлення приходить майже негайно, як тільки перестають читати рідну пресу. Тоді національна ідентичність, або тотожність, розпливається і зникає — як дим після авта!

Висновки напрошуються самі: гідність української людини — це також гідність мови. Негідні не дбають про її збереження й розвиток. Гідні чи достойні своєї нації, свого народу, навпаки, користуються цією мовою в щоденному житті, в церкві, в громаді, скрізь. Один поет сказав: „Без мови рідної... й народу рідного нема" (Володимир Сосюра). Недарма й Тарас Шевченко ставив своє слово „на сторожі" народу. Так робили майже всі українські письменники в минулому. Пригадаймо, як Маркіян Шашкевич дорікав тим, негідним, кому рідна мова „не мила", (Український Голос) ще 1910 року вперше заманіфестував у Канаді гідність українця. Відтоді це роблять інші часописи, що називають нас власною самоназвою і шанують рідну мову. Завдяки цьому ми зберегли себе й не потонули в чужому морі. Незабаром будемо відзначувати 100-річний ювілей українського поселення в Канаді. Робімо ж так, щоб вдома й у всіх наших установах зберігалася гідність української людини, гідне ставлення до рідної мови. Нехай серед наших громад поширюється таке відчуття, що Україна живе скрізь, по всьому білому світі, там, де живе хоч одна українська людина.

Проф. Яр Славутич

У світлу і незабутню пам'ять мого дорогого мужа, тата і дідуся, бл. п. Дмитра Михайлюка у другу річницю смерти — упокоївся 20 жовтня 1984 року, засилаю 20.00 долярів на журнал „Промінь".

Засмучена дружина **Ольга Михайлюк** з родиною. Стирджес, Саск.

— — —

У світлу і незабутню пам'ять моїх дорогих батьків, батька Луки і мами Анни Половичів, упокоїлися в різний час у Канорі, Саск., замість китиці квітів на їх могили, складаю пожертву 100.00 дол. на журнал „Промінь", якого вони обидвоє з великим вдоволенням читали.

За родину Половичів, дочка **Марія Гребенюк,** Канора.

Подвійний 50-річний ювілей

АРХИПРЕСВ. ГРИГОРІЯ І ДОБР. МАРІЇ ВАСИЛІВ

Едмонтон, Альберта

В неділю 27 липня, при великому здвизі парафіян, знайомих та чисельної родини, о. протопресв. Григорій і добр. Марія урочисто відсвяткували 50-річний ювілей подружнього життя, а о. архипресв. Григорій, 50-річний ювілей свого душпастирського служення в нашій Українській Православній Церкві в Канаді.

О годині 3:00 по полудні, в церкві св. Архистратига Михаїла був відслужений Преосв. Владикою Іваном в сослуженні о. прот. д-ра Івана Стуса, о. прот. Дмитра Лучака, о. Архимандрита Олександра Щербаня, о. Віктора Лакусти, і сина ювілятів, о. прот. Василя Василіва урочистий і вдячний Молебень за здоров'я ювілят. Після Молебня всі присутні з церкви зійшли до парафіяльної авдиторії де, після молитви і благословення страв Владикою Іваном, розпочалася друга частина ювілею.

Господарем цієї другої частини був настоятель церкви св. Архист. Михаїла, о. прот. д-р Іван Стус, який, привітавши присутніх гостей, попросив до привіту о. настоятеля катедри св .Івана в Едмонтоні, протопресв. Дмитра Лучака. Він привітав ювілят від себе і від добр. Юстини і всього місцевого духовенства, бажаючи ювілятам міцного здоров'я, віку довгого та постійного Божого благословення. З черги, вітав ювілят Преосв. Владика Іван, який також перечитав глибокозмістовний привіт від голови нашої Церкви, Владики Митрополита Василія, як також вручив ювілятам від Владики Митрополита Митрополичу грамоту. Від Консисторії нашої Церкви в імені голови Президії Консисторії, вітання зложив член Консисторії, о. протопресв. Д. Лучак. Від Колегії Св. Андрея у Вінніпезі, в імені неприсутнього ректора, о. прот. О. Кравченко, вітав ювілят довголітній професор Колегії, о. прот. д-р І. Стус. Він також виголосив довшу головну промову про ювілят.

Від парафії св. Архистр. Михаїла, в якій о. архипресв. Григорій був настоятелем впродовж довгих дев'ять років і то під час будови нової церкви, вітав ювілят теперішній голова громади п. Михайло Хіжан, вручивши їм при цьому від громади скромний дарунок. Від Жіночого Товариства ім. Кн. Ольги при парафії св. Архистр. Михаїла тепло привітала ювілят і вручивши їм від Товариства дарунок, голова пані Софія Павлюк. Слідували дальше привіти: від Братства Св. Архистр. Михаїла, привіт передав п. М. Савчук, від катедральної громади св. Івана привіт склав голова громади — п. М. Ільків. Було також приємно привітати на цьому знаменному ювілеї делегатів і багато членів з парафій, які зараз ще обслуговує о. архипресв. Василів, а саме: від церковних громад з Вестлок, Сангудо, Федора, Торсбі, Вайлдвуд, Сіба Біч та інші. Від родини вітав батьків з ювілеєм син, о. Василь з Вінніпегу, який висловив від синів велику та щиру подяку батькам за виховання їх як дітей та батьківську опіку, особливо в ті піонерські тяжкі часи, коли не так дуже легко, навіть і родинам священика було виховувати дітей.

Перед закінченням цього небуденного подвійного ювілею, слово подяки сказав сам о. архипресв. Григорій. Він, від себе і добр. Марії висловив щиросердечну подяку усім присутнім на цьому ювілеї, і висловив надію, що помимо його поважного віку, він ще сподівається деякий час послужити нашій Церкві, особливо тепер, коли в Церкві так сильно відчувається брак священиків та що велике число парафій нашої Церкви, через цей брак, не може мати постійної духовної опіки.

Отець архипресв. Григорій Василів народився 8 жовтня 1902 року в селі Угринові ,повіт Калуш, Галичина. Одружився 31 травня, 1936 року з панною Марією, родом Репка. Господь поблагословив їх двома синами: Володимиром і Василем (тепер о. Василь — священик нашої Церкви). Свою середню освіту розпочав у Вчительському Семінарі в місті Долина, в Галичині ,а богословську освіту здобув в Духовній Семінарії у Вінніпезі в роках 1932-1936. Висвячений в діякона 27 вересня, 1936 р. в Беллис, Альберта, а в священики, 4 жовтня, 1936 року, у Смокі Лейк, Альберта, Архиєпископом Іоаном Теодоровичем. За свою ревну душпастирську працю був нагороджений всіма нагородами нашої Церкви, а саме: проєрейством, в 1951 році, Епігонатом, в 6956 р., Хрестом з оздобами, в 1961 р., митрою, в 1971 р., протопресвітерством, в 1977 р. і Архипресвітерством, в 1985 році. Як священик обслуговував о. Василів такі парафії: Смокі Лейк, Редвей, Виллингтон, Редвей вдруге), Під Едмонтон, Вернон, Б. К., Едмонтон — парафія св. Архистратига Михаїла, а від серпня 1972 року, як запасовий священик, обслуговує під-едмонтонську округу.

Бажаємо нашим ювілятам, о. архипресвітерові Григорієві і добродійці Марії міцного здоров'я, віку довгого та щедрих Божих ласк в їхньому житті. На многі та щасливі літа!

о. прот. д-р І. Стус.

„На многі літа"

ЕДМОНТОН

У святочний день — неділя 17 серпня 1986 року у 40-річчя щасливого подружжя панства Наталки і Богдана Мельничуків, родина і приятелі ювілят, з нагоди гостини склали дар на пресовий фонд журналу „Промінь" в сумі 105.00 долярів.

Наші найкращі і найщиріші побажання — щастя, здоров'я, довгого і щасливого віку бажають: Вікторія Лазарук, Наталка Фарина, Андрій і Марія Мельничук, Іван і Марія Мельничук, Нестор Голейчук, Тарас і Маріяна Гнатюк, Леся Івасюк, Наталія і Володимир Базюк, Володимир і Анна Юсик, Клавдія і Ерні Борденюк, Розалія Ґовда, Мальвіна Ґовда, Осип і Айві Фербей, Йосиф і Діяна Боднар. 25.00 дол. зложили Надя і Никола Боднар. Разом $130.00.

Визнання якости обслуги

26 серпня 1986 року Канадська Рада Шпитальних Акредитацій повідомила Дім Опіки ім. св. Михаїла в Едмонтоні про надання йому акредитації на максимально затверджений термін — три роки.

Нагороду дано на основі звітів Правлінню Директорів панні М. Пілл, працівниці Канадської Ради (бакалавр у медичній опіці). Під час її відвідин Дому Опіки 9-10 червня 1986 р. панна М. Пілл сказала, що це є „дуже незвичне" для нової медичної установи отримати трирічну акредитацію за першим разом (Дім Опіки ім. св. Михаїла існує приблизно 3 роки). Пан Б. І. Шулякевич, екзекутивний директор Дому Опіки ім. св. Михаїла, пояснив: „Треба відзначити, що першу акредитацію, звичайно, дається на період до одного року, винятком із правил — часом, на 2 роки. Ми дуже щасливі, що отримали максимальний період акредитації".

В своїм звіті Рада похвалила Правління, Адміністрацію, персонал, добровольців Дому Опіки за прикладені зусилля в медичній обслузі.

Участь в програмі акредитації зобов'язує Дім Опіки ім. св. Михаїла до підвищення якости опіки здоров'ям через постійну самооцінку і оцінку Канадською Радою Шпитальних Акредитацій.

З Комунікату Дому Опіки св. арх. Михаїла в Едмонтоні

„Інтернаціональний день чорної стрічки" відзначено в Саскатуні

Згідно з повідомленнями СКВУ та Міжнародного Комітету Амнестії, в місті Саскатуні відзначено 23-го серпня, 1986 року днем „Чорної стрічки". Того ж дня, національно свідомі українці, поруч інших національно поневолених націй, носили чорні стяжки на рукавах та вилогах.

В п'ятницю, 22 серпня, за старанням Провінційної Ради КУК, скликано пресову конференцію, на якій представником акції „Чорної стрічки", була панна Вероніка Чучман. З приємністю треба ствердити, що місцева „мідія" відгукнулася дуже позитивно. Прибуло семеро осіб, заступаючи „СВС" радіо та телевізію, „CFQC" радіо та телевізію, „СКОМ" радіо та англомовнний щоденник „Стар Фенікс". Теж присутніми були представники Провінційної Ради КУК, місцевого відділу КУК, складових організацій та представник мадярської громади.

Панна В. Чучман приготовила відповідний матеріял з поясненням про день 23 серпня — „День чорної стрічки". В той день, 47 років тому, німецький міністер закордонних справ Рібентроп, і совєтський міністер Молотов підписали угоду. 1939 року совєтські комуністи і німецькі нацисти завершили роки співпраці розділенням Европи між собою.

Сьогодні комуністи, це найбільший ворог свободи у світі. Разом з міжнародним Комітетом „Чорної стрічки", ми можемо протидіяти цьому насильству — бо спільно матимемо сильний імпакт на ворожу дію.

Після успішної півгодинної конференції, на питання преси, відповідали панна В. Чучман, інспіратор двомовного навчання при Провінційній Раді КУК та п. Л. Вовк, екзекутивний директор Провінційної Ради КУК.

По закінченні цієї ділової зустрічі з „Мідією", запрошено пана С. Кузьму, культурно-Освітнього референта відділу КУК в Саскатуні на інтерв'ю. На тлі катедри св. Юрія, проведено інформативну розмову.

Через два слідуючі дні, коментарі із світлинами передавалися в часописі, по радіо та по телевізії, про суть 23-го серпня. Цей день згадали поневолені сьогодні Москвою народи, як ганьбу совєто-нацистського договору 47 років тому.

Учасник пресової конференції.

НАШИМ ДІТЯМ

Божа премудрість

Хоч би все небо папером було,
Хоч би все море чорнилом було,
Зорі б на пера всі перекувать,
Янголи б сіли тим пір'ям писать,
То не списали б, — так мудрий пророк,
— Мудрости Божої ввік.

Іван Франко

Чудо в місті Хоні

То було в ті давні часи, коли християнство щойно поширювалося по світі. Навіть греки ще не всі були християнами. Велика частина грецького народу все ще вірила в божка Зевса, що нібито мешкає на високій горі, що називається Олімп. Християни молилися в своїх церквах, а погани приносили жертви своїм божкам у божницях.

У місті Хоні стояла одна з найсильніших церков, посвячена Архистратигові Михаїлові. Її збудували ще тоді, як Христові апостоли ходили по світі. Слава про неї розходилася по всій країні, бо коло неї діялися чуда. Недалеко від церкви протікав потік з цілющою водою, яка лікувала різні недуги. Багато людей, що скупалися в потоці, ставали здоровими. Тому навіть з далеких сторін приходили сюди люди, шукаючи рятунку в недузі. В церкві завжди було багато людей, а до поганської божниці мало хто заглядав. Це обюрювало поган і вони змовилися, щоб знищити церкву в Хоні.

Коло міста текла велика ріка. Одного дня погани взяли лопати, кайли і стали розкопувати берег ріки, щоб пустити воду на церкву. Священиком був тоді Архип, якого пізніше християнська Церква залічила до святих. Він почув якийсь шум води і догадався, що задумали погани. Спинити воду вже не було можливо. Але о. Архип подумав собі, що Бог напевно не залишить своєї церкви на знищення.

Єдина рада була — стати навколішках і гарячою молитвою благати Бога, щоб рятував церкву. Господь вислухав молитву о. Архипа. Перед о. Архипом з'явився Архистратих Михаїл і сказав: „Не бійся, отче Архипе, не станеться нічого злого ні храмові Божому, ні тобі. Господь наказав, щоб струмінь води з ріки поплив під землю". При тих словах Архистратих Михаїл ударив жезлом у велитенську скелю, що стояла коло церкви. Скеля розбилася надвоє, в ній появилася глибока щілина і туди потекла вся вода, а ріка вернулася у своє дотеперішнє річище. Церква залишилася неушкодженою.

Святий Архистратиг Михаїл має в українськім народі велику пошану. Християни уважають його як того, що поборов сатану (злого духа) та збунтованих ангелів. Українці уважали його опікуном Києва і старої України-Руси в боротьбі з татарами. Його зображували як лицаря у залізній зброї з полум'яним мечем. Його видно на гербах та на печатці Київщини до 16 століття, та на військових прапорах. Під іменем святого Архистратига Михаїла збудовано в Україні багато церков.

З журналу „Веселка"

БІЛОЧКА

Якось з лісу в нашу хату
Білка вскочила хвостата,
Сіла у кутку тихенько,
Лапку простягла пухкеньку
„Я давненько вже не їла!
На горішки — неврожай,
Дай горішка, швидше дай!"
— Знаю, нам лісник знайомий
(Вчора бачили його ми),
Говорив: „Харчі для білок
В цьому році не вродило".
Я узяв горішки з шафки,
Більці всипав їх у лапки,
Білка хвостиком майнула,
У вікно мерщій стрибнула.
З того часу нам на втіху,
Білка ходить по горіхи,
Знає хитра, що дістане
В нас горішки в неостанне.

Висліди літературного конкурсу

Союз Українок Канади проголосив конкурс літератури, щоб плекати літературну творчість серед українського населення. Кожний учасник, чи учасниця могли вибрати одну з поданих тем, або писати на свою вибрану тему. За україномовні твори призначено додаткові нагороди. Конкурс був відкритий для всіх складових організацій СУС, включно з учнями Рідних шкіл, Середніх шкіл і старших.

Оголошення нагород відбулося під час конференції С.У.К. у Ванкувері.

З Оттави брали участь три учениці Рідної школи і одна Курсів Українознавства. Вони належать також до СУМК-у. Усі чотири виграли нагороди.

З Рідної школи 4-ої кляси писала Лариса Уліско на тему: „Чому я горда бути українкою", та Наталка Новицька писала на тему: „Великдень". Тамара Уліско, учениця Середньої школи, писала на тему „Українська родина в 21-му столітті". Юля Боровська, учениця Середньої школи, писала на тему: „Пляни задержання українських культурних досягнень в Канаді".

Усі чотири учениці писали українською мовою і виграли нагороди, які були оголошені і передані під час конференції, їх учительці Галині Михальчук.

Щоб заохотити їх до дальшої праці, рішено відбути місцеву церемонію — роздачі нагород ученицям під час Храмового свята і візитації Блаженнішого Митрополита Василія.

Отож 14 вересня 1986 року, після Храмового обіду пані Галина Михальчук представила присутнім своїх учениць і оголосила висліди конкурсу літератури. Блаженніший Владика Василій поблагословив учасниць, а добр. Євгенія Божик роздала нагороди.

Сподіємося, що це дало заохоти молоді — писати весною слідуючі літературні праці на конкурс, який відбудеться в Саскатуні під час Всеканадського З'їзду складових організацій СУС.

Галина Михальчук.

Не знати життєписів найбільш славних людей минувшини, це значить — перебувати в стані дитинства ціле наше життя.

(Плютарх — грецький історик).

Світлина з учасниць Літературного Конкурсу Союзу Українок Канади з Оттави: Наталка Новицька, Лариса Уліско, Юлія Боровська, Блаженніший Владика Митрополит Василій і Тамара Уліско.

Ukrainian Museum Undertakes Planning Study

The Ukrainian Museum of Canada, 910 Spadina Crescent East, Saskatoon, has received a grant of up to $25,900.00 from the Museum Assistance Programmes of the National Museums of Canada to analyse future program, facility and administrative needs. The identified needs will be documented in the form of a five-year Development Plan.

Lord Cultural Resources Planning and Management Inc. of Toronto is conducting the Planning Study.

Recommendations of the Planning Study will be used to develop innovative strategies for Museum operations.

For further information, contact:
Albert Kachkowski,
Director — (306) 244-3800

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ВОЯКІВ

Вшановано чотирьох жінок — ветеранок

Під час Світового З'їзду Канадського Королівського Легіону, що відбувався в днях від 8 до 12 червня цього року в Едмонтоні, українська ветеранська організація — Союз Українських Канадських Вояків влаштував і своє святкування достойно і врочисто.

Світова ветеранська організація — Королівський Канадський Легіон відзначував свій Діямантовий ювілей (60-ліття своїх народин) в Канаді, організація яка начисляє 600.000 членів, з чого коло 10.000 українського роду.

Союз Українських Канадських Вояків, включившись у загальні святкування, влаштував також окремі імпрези, а зокрема бенкет, який відбувся в п'ятницю 13 червня, і на якому відзначено чотирьох українок ветеранок Другої світової війни.

Як подає у своїм репортажі сотник Богдан Панчук (він же й є одним з промоторів тих святкувань) що:

„Перший день п'ятниця мав характер відновленої воєнної дружби С.У.К.В. — реюніон під кличем „Український Вояк в Канаді". Того

Велике питання — як захопити все наше суспільство, особливо молодь, нашою ідеологією. З нашим успішним досвідом і великими культурними та людськими ресурсами„ самопошана викличе бажання і завзятість осягнути намічені цілі. Найдальша подорож починається одним, першим кроком.

Гості глядачі мали нагоду вглянути в збірку воєнно-військового музею і архівів та зложити свої привезені експонати.

В п'ятницю вечером 13 червня, в залі Норвуд Легіону відбувся перший бенкет цієї історичної зустрічі українських воїнів-ветеранів. Господарем був український відділ Норвуд ч. 178, а програмою проводили — голова відділу Євген Плав'юк і заст. голови та координатор зустрічі Василь Хмеляр.

З'їзд вшанував і відзначив грамотами чотири заслужені жінки-ветеранки, що в часі війни відзначились жертвенною добровільною працею в Лондоні, що пізніше перетворено в СУКВ і Лондонській „Домівці" в Лондоні, що пізніше перетворено в ЦУДБ, а це: Галину Козіцьку, Анну Храпливу-Смит, Емілію Вінарську-Зварич і Анну Чернявську-Панчук.

Голова Хмиляр представив коротко їх воєнні заслуги, а грамоти вручили голови згаданих відділів. За тим відзначено також двох воєнних капелянів, що ще залишилися — отців Михайла Горошка і Михайла Вика та двох заслужених ветеранів Івана Юзика з Вінніпегу за організаційні заслуги і Степана Павлюка за створення фундації і видання цінних видань з історії і спадщини українців Канади.

В суботу 14 червня імпрези відбувалися під кличем „Воїн і Вільний світ". В цей день українська громада масово виїхала на село „Спадщина" на схід від Едмонтону, недалеко Вегревилю, де уряд провінції Альберти розбудовує історичну посілість в пошані українців-піонерів та будівничих Канади. Там капеляни отці Крищук, Горошко і Зубак при помочі о. диякона Олександра Будикевича з Вінніпегу відслужили Молебень і посвятили площу під пам'ятник, що буде поставлений там в пам'ять Пилипа Коновала, українця-героя нагородженого Хрестом Вікторії з Першої світової війни і Невідомого Українського Воїна, а чотири голови українських відділів К.К.Л. прокопали „першу скибу" під майбутній пам'ятник, після чого слідувала концертова програма-академія, першорядних едмонтонських хорів і танцювальних ансамблів та сольо співу...

ВИХОВАЙМО РОДИНУ

(Продовження зі стор. 6-ої

права не може запевнити якість громади чи нації. Маса одиниць, які дбають лише про себе і свої вигоди, вони не створять світлої будучности для своєї родини чи для країни взагалі, і це вимагає прихильного відношення одних до одних, і спільного поборювання життєвих труднощів в громаді, а це залежить від внутрішнього почуття та ідеології одиниць.

Пам'ятаймо, що Ісус Христос навчав апостолів шанувати рідне і заразом шанувати спадщину чужих. Українці теж мають тисячолітню культуру, яка включає апостольську православну віру та ідеологію. Канада поважає ці наші найкращі підстави до сповнення своїх народніх і християнських завдань. І немає ніякої потреби міняти цих підстав на щось інше або покорення чужим чинникам.

Велике і незабутнє сумківське весілля Наталки Федак та Івана Ґергеші

День Божий 19 липня 1986 року буде незабутнім не тільки для донечки подружжя Марії та Ілії Федаків — Наталки Анни, племінниці Митрополита Української Православної Церкви Канади Василія, не лише для сина подружжя Лілі та Валентина Ґергеші — Івана Валентина, а і для яких 500 гостей з усіх кінців Канади та З'єднаних Штатів Америки.

Урочистість шлюбу та весільного прийняття підніс своєю присутністю та митрополичими порадами Його Блаженство Митрополит Української Православної Церкви в Канаді Владика Василій, який прибув для цієї нагоди з Вінніпегу. Небуденною була також участь трьох священиків, які уділяли одружуваним — Наталі та Іванові — таїнство шлюбу. Це були отці: П. Бублик, Ф. Легенюк та Г. Мельник.

Шлюб відбувся в мальовничій околиці торонтонського передмістя — Скарборо, церкві Св. Анни. Під час шлюбу співав місцевий хор церкви Св. Анни під керівництвом Петра Бубели. Присутніх милували також своїм сольоспівом Роман Спитковський та Євген Лазар.

Ще довго до початку шлюбу досить простора церква Св. Анни була заповнена гостями, та й день видався, як на славу — сонячний та погожий. Дуже приємно було бачити та переживати шлюбну відправу. Ця радість і вдоволення променювали з повних щастя і молодечого оптимізму облич молодої та молодого, які появилися при вході до храму.

З уваги на численну участь англомовних гостей, деякі частини шлюбного обряду повторювались англійською мовою. Молода мала 6 дружок, а молодий 6 дружбів. Старшою дружкою була сестра молодої Христина Федак, а старшим дружбою був Андрій Скрипняк.

Треба сказати, що молода пара Наталка і Іван, як також усі дружки і дружби є довголітніми членами організації Союзу Української Молоді Канади (СУМК), а молодий Іван редагує сумківський журнал „Іскра".

Тішилися батьки, переживали радість на душі бабуні та дідусі молодих, коли ті стали перед престолом, щоб пообіцяти одне одному перед самим Богом любов і вірність на все життя. Після шлюбу Його Блаженство Митрополит Української Православної Церкви в Канаді Василій виступив з короткою промовою в двох мовах і поблагословив подружжя Наталку та Івана Ґергеші побажав їм багато років життя в мирі, любові і згоді. Церква з хором проспівали молодому подружжю многоліття.

Весільне прийняття відбулося у великій охолоджуваній залі при церкві Свв. Апп. Петра і Павла. Господарем весілля був Михайло Михальчук, який по господарськи доглянув, щоб усе на час було приготоване і подане до столу. Господарем прийняття був старший дружба молодого Андрій Скрипняк, який уміло вів весільне прийняття і розважав присутніх жартами та дотепами. Весільну вечерю благословив молитвою сам Митрополит УПЦК, Владика Василій. Після вечері промовляли дружби і дружки молодих, батько молодого Валентина Ґергеша, батько молодої Ілія Федак, сам молодий, молода, члени великих родин з обох сторін. Але всю увагу весільного прийняття звернув на себе Митрополит Василій, який дав цінні поради молодим, які ступили на шлях спільного подружнього життя. Він особливо підкреслив важливість дотримання шлюбних обіцянок до кінця життя. Для цього він наводив цікаві і повчальні приклади.

Весілля було таке радісне і цікаве, що навіть не стомлювало дідусів та бабунь наших молодят. Я з приємністю поглядав, як справно тримався дідусь молодого, шанований Олек-

сандер Ґерґеша, якому вже й вісімдесятка сказала „До побачення", так само як і його дружина, шановна Ольга Ґерґеша і бабуся молодої з Ріджайни, Саскачеван, Василина Федак.

Таке весілля забрало багато приготувань і праці, які мусіли докласти батьки молодого та батьки молодої. Треба згадати, що для англомовних гостей була видана спеціяльна брошура, яка ознайомлювала читача з нашим православним обрядом вінчання і подала імена головних „винуватців" весілля — молодих, як також дружок і дружб, імена священиків, які відправляли чин шлюбу.

На другий день в залі під церквою Св. Анни були весільні поправини. Страву благословив о. Федір Легенюк. Під час обіду п. Юрій Факстрига попросив присутніх зложити дар на нашу пресу, де родина і дехто з присутніх зложили дар в сумі 300.00 долярів і просили послати на „Український Голос", „Вісник" і „Промінь" по 100.00 долярів кожній установі.

Хай благословить Господь молоду пару — Наталку та Івана Ґерґешу на многі літа.

С. Лантух.

НЕОБХІДНЕ ДЛЯ ШКОЛИ
Український виховальний співанник для дітей
СВІТАНОК
Видання Української Двомовної Асоціяції в Едмонтоні.
З нотами і рисунками.
Видано на гарному папері, в тверд. обкладинці, стор. 115.
Ціна: $7.50
Замовляйте в Союзі Українок Канади на адресу:
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION
#612 24th St. East
Saskatoon, Sask. S7K 0L1

Чай

31 серпня 1986 року у городі Марії і Френка Шевчук відбувся чай, що його влаштували членки Союзу Українок Канади з церкви св. Ілії в Едмонтоні.

Марія і Френк мешкають на березі ріки Норт Саскачеван. Тут Марія вирощує город і багато ріжних квітів. Від Едмонтонського Товариства Садівництва вона отримала першу нагороду за патріотичну тему на святкування 100-річчя Канади. Квіти були червоні, сині і білі розміщені у дуже гарній формі. За рік святкування 75-ліття міста Едмонтону знову вона дістала першу нагороду за різно розміщення купчиків (marigod). Купчики є едмонтонська квітка. Каже Марія, що ще ріжні нагороди отримала, але не хотіла розголошувати.

День був соняшний, теплий. Гості сиділи на дворі при закритих столиках вишиваними обрусами. Членки з церкви св. Ілії розносили каву і солодощі. Присутніх гостей було около сто тридцять осіб.

Одним із запрошених гостей був Лаврентій Дікур, посадник міста Едмонтону, який мав промову про надходячі міські вибори.

Щира подяка мужчинам, що привезли столик і крісла і жінкам, що так гарно гостей приймали, щоб чай відбувся успішно. А найбільша подяка Марії Шевчук і Марії Гарасим, що найбільше потрудилися, щоб зорганізувати цей день.

Катерина Рожак.

ВЖЕ МОЖНА НАБУТИ КНИЖКУ
„Півстоліття на громадській ниві"

Є це двомовна, багато ілюстрована книга — Нарис Історії Союзу Українок Канади, що включає історію п'ятьох Провінційних Екзекутив, історію відділів Союзу.

Окремий розділ двомовної Історії Українського Музею Канади Союзу Українок Канади та історія чотирьох музейних філій.

Цей нарис історії опрацьовано й видано лише за 50-ліття, від 1926-1976 р.р.

Книжка в гарній мистецькій полотняній оправі, має 1034 сторінок друку. Ціна в продажі 40.00 долярів.

Для ощадження коштів пересилок купувати можна у місцевих відділів Союзу Українок, або замовляти в Централі Союзу Українок Канади на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 - 24th Street East,
Saskatoon, Saskatchewan
S7K 0L1

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

Сплітаємо з нев'янучих квітів вінки у світлу пам'ять наших дорогих і незабутніх добродійок: на свіжу могилу бл. п. Параскевії Мельник, яка упокоїлася в Бозі 29-го липня 1986 року в лікарні в Едмонтоні; на могилу бл. п. Меланії Мельничук, яка упокоїлася в Бозі 28-го квітня 1984 року в лікарні в Вегревил та висилаємо 60.00 долярів на журнал „Промінь".

За їх трудолюбиве, примірне християнське життя хай Господь Бог оселить їх душі у царстві небеснім. Покійним добр. Параскевії й добр. Меланії хай буде Вічна Пам'ять!

Родинам покійних висловлюємо найщиріші співчуття.

Добродійки міста Едмонтону: Маруся Василів, Наталя Фляк, Юстина Лучак, Марія Хом'як, Надя Крищук, Стефанія Юрківська, Надя Стус, Маруся Лакуста, Іванна Паламарчук, Стефанія Сас, Тетяна Куліш і Ольга Бойчук.

— — —

На свіжу могилу добродійної членки, бл. п. Євгенії Барабаш, яка відійшла у вічність 15 серпня, 1986 року. В її світлу пам'ять, членки відділу ім. Савелі Стечишин в Келовна, Б. К. складають 25.00 долярів на журнал „Промінь".

Вічна їй пам'ять.

— — —

У третю річницю упокоєння в Бозі бл. п. Анастасії Притули-Шепель. Покійна була людиною щирого серця, повного співчуття для потребуючих. Завжди допомагала, коли хтось потребував допомоги.

Хай пам'ять про неї живе вічно між нами приятелями, знайомими та її родиною. Замість квітів на її могилу засилаю в її пам'ять 25.00 дол. на „Промінь". Покійній Анастасії вічна пам'ять!

Приятелька **Надя Поручко.**

— — —

У незабутню пам'ять мого дорогого мужа, бл. п. Йосифа Ортинського і родичів — Івана та Теодосії Хохоляків замість китиці квітів складаю 25.00 долярів на журнал „Промінь".

Марія Ортинська — Канора, Саск.

У першу річницю смерти Ґеоргія Трофанюка, незабутнього мужа, батька і дідуся, який упокоївся 23-го жовтня 1985 року. Його втрату болюче відчуваємо і в пам'ять його складаємо 50.00 дол. на журнал „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Залишилися у смутку: дружина **Анастасія,** сини **Єлен, Кен і Нестор,** невістка **Линда,** онуки — **Орися і Леся Трофанюк.**

— — —

На свіжу могилу моєї дорогої дружини, бл. п. Соні Бояр, яка упокоїлася 12 серпня 1986 року, в її незабутню пам'ть замість китиці квітів складаю 25.00 долярів на журнал „Промінь". Вічна їй пам'ять!

Тихон Бояр, Рексдейл, Онтаріо.

— — —

На свіжу могилу мого дорогого мужа, батька та дідуся і прадідуся, бл. п. Дмитра Вінтоника — упокоївся на 90-му році 15 січня 1986 року в Йорктоні, Саск., а також у світлу пам'ять моєї дорогої невістки Галини Вінтоник — упокоїлася 1-го квітня 1986 року на 54-му році у Свон Ривер, Ман.. В їх пам'ять складаю нев'янучий вінок — 25.00 долярів на журнал „Промінь".

Анна Вінтоник, Йорктон, Саск.

— — —

Кладу китицю нев'янучих квітів у незабутню пам'ять мого дорогого мужа Ореста Заставного — упокоївся 22 лютого 1958 року, на прес. фонд журнала в пам'ять покійного складаю 30.00 долярів.

Дружина **Ольга Заставна,** Кадворт, Саскачеван.

— — —

У світлу пам'ять мого дорогого мужа, батька і дідуся, бл. п. Василя Матійовського, який упокоївся 21 листопада 1917 р., складаємо 20.00 дол. на журнал „Промінь".

Дружина **Анна і діти, Овкборн, Манітоба.**

— — —

Відділ ім. Кн. Ольги при церкві св. Архистр. Михаїла в Едмонтоні, складає 25.00 долярів на „Промінь", як нев'янучий вінок у пам'ять нашої колишньої членки Олени Дячук, нашої добр. Стус мами, яка упокоїлася в Бозі 15 серпня 1986 року в місті Торонто. Вічна їй пам'ять!

За відділ — **С. Павлюк,** голова,
К. Клапій, кореспондентка.

— — — — —

БЛ. П. СТЕФАНІЯ ДУТЧАК

Бюкенен, Саск.

В суботу, 13 вересня 1986 року відійшла у вічність в лікарні в Реджайні, Саск., Стефанія Дутчак, прожившн 75 років; активна членка української громади св. Івана Хрестителя в Бюкенен, членка Союзу Українок Канади відділу ім. Лесі Українки в Бюкенен та довголітня членка громади Успіння Пресв. Богородиці в Маморниці.

Стефанія Дутчак народилася 12 березня 1911 року в містечку Калуш, Станиславівського повіту, Західня Україна в родині Павла і Параскевії (з дому Сербин) Кушлик. Початкову і середню освіту здобула в Калуші.

До Канади приїхала молодою дівчиною разом зі своєю матір'ю та сестрою Маріею 26 січня 1926 року, і замешкали в місті Реджайна, де проживав тоді їхній дядько, Ґеоргій Сербин. 20 березня 1930 року Стефанія виходить заміж за Олександра Дутчака, з яким прожила 56 років. В 1931 році молоде подружжя виїжджає на постійний побут на фарму в околиці Маморниця і починають господарювати. Тут Стефанія прожила 41 рік свого життя, і за той час здобула собі багато приятелів та знайомих; виховувала в українському та релігійному дусі четверо дітей; діждалася внуків та одної правнучки. Живучи близько церкви, в їхнім домі завжди перебували приїжджі священики. Знаходили у них гостинний приют — нічліг і харчування.

В 1972 році п-во Дутчаки переселюються на постойний побут до містечка Бюкенен ,де Стефанія проживала до кінця свого життя. 12-го липня 1980 року родина Дутчак веселилася з приятелями та знайомими, святкуючи свій 50-літній ювілей подружжя.

Стефанія Дутчак була взірцевою матір'ю, люблячою бабунею та відданою дружиною. Це була людина благородної душі, глибока віруюча християнка, яка завжди виконувала свої обов'язки перед Богом і людьми. Любила вона свою Церкву, завди з мужем своїм учащала на Богослуження, дбала про прикрасу та чистоту церкви на Маморниці, а своїм чудовим співом прославляла Господа Бога.

В понеділок, 15 вересня настоятель о. Миколай Дерев'янка відслужив панахиду в похоронному заведенні

в Канорі, при участі великої кількости людей ,а у вівторок, 16 вересня заупокійну Службу Божу. Співав церковний хор під проводом дяка Данила Кукури з Канори. Церква була переповнена вірними, які прийшли відпровадити покійну Стефанію на вічний спочинок. Прощали свою членку та хористку членки відділу Союзу зі свічками та прапором.

Похоронили бл. п. Стефанію Дутчак на парафіяльному цвинтарі Успіння Пресв. Богородиці в Маморниці. Домовину несли чотири внуки: Яків та Іван Дим'янів з Едмонтону, Борис Заячковський з Оттави, Леоніл Дутчак з Бюкенен; син Данило з Канори та двоюрідний брат Данило Сербин з Реджайни. Поперед ними н:с хрест племінник Олександер Мудрій з Вінніпеґу.

Після похорону всі повернулися до Народного дому в Бюкенен на поминальний обід, який приготовили членки відділу Союзу. Після обіду слідувала коротка програма, на якій висловила своє співчуття бувша довголітня голова відділу Союзу Українок та добра приятелька бл. п. Стефанії, пані Юлія Талпаш. Вона розповіла про життєвий шлях покійної та передала пожертву на нев'янучий вінок для журнала „Промінь'. Від родини склала подяку — дочка Марія, дякуючи всім учасникам похорону за теплу і дружню допомогу в хвилині великого горя, втрати дорогої мами.

Покійна залишила в глибокому смутку свого мужа Олександра, дві доні: Марію Дим'янів в Едмонтоні, а Ґеню Заячковську в Оттаві; двох синів: Данила в Канорі, Саск. та Михайла в Бюкенен; тринадцять внуків, одну правнучку; одну сестру — Марію Сторожук в Бюкенен та одного брата Йосифа в Росії.

Прощай дорога дружино, мамо, бабуню та прабабуню! Прощай!

„Погас огонь, що грів всю рідну хату" (слова Івана Франка).

Дочка: **Ґеня Заячковська.**

Нові надіслані книжки

Іван Дубилко — Почаївський манастир в історії нашого народу. Видання Інституту Дослідів Волині з передмовою о. Д. Фотія, Вінніпеґ, 1986 р.

Іван Боднарчук — Заобрійні перегуки. Об'єднання Українських письменників у Канаді „Слово". Едмонтон-Торонто, 1986 р.

Іван Боднарчук — У дорозі життя. Повість з життя еміґраційної молоді. Обкладинка В. Беднарський. Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Торонто, 1986 р.

Ivan Bodnarchuk — The Generations will Get Together — Novel. Editing and Introduction Yuriy Klynovy. Ukrainian Canadian Writers Association „Slovo". Edmonton-Winnipeg, 1986.

Микола Хвильовий — Твори в п'ятьох томах. Том V. Загальна редакція Григорія Костюка. Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Українське Видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка. Нью-Йорк, Балтімор-Торонто, 1986 р.

Довкола дому

Стефанія Кульба

ONION SOUP

6 onions — thinly sliced
3 tablespoons butter
2 tablespoons flour
pinch of parsley
½ tspn thyme
salt and pepper
½ tspn garlic salt
1 tablespoon cognac
2 (10 oz) cans consommé
1 cup dry white wine or ¾ cup sherry
¼ lb Gruyere cheese — grated

Saute onions in butter until soft. Add flour, salt, pepper and garlic salt. Cook over medium heat until brown. Add parsley and thyme; consommé and wine and simmer for 45 minutes. Add cognac 10 minutes before serving. Pour in oven proof bowls, top generously with cheese and place under broiler until cheese is bubbly.

VEGETABLE DIP

¾ cup sour cream
¾ cup mayonnaise (Miracle Whip)
1 teaspoon vinegar
½ cup parsley — finely chopped
1 can anchovy — chopped
3 tablespoons chopped chives
Pepper to taste

Whisk sour cream, mayonnaise and vinegar. Combine all ingredients and let stand overnight in frig to develop flavour. Serve with vegetabes.

ВЕРГУНИ (ХРУСТАВКИ)

1 горнятко борошна (муки)
4 жовтків
1 ложка рому
1 ложка квасної сметани
¼ ложечки оцту, товщ до смаження цукру-пудру.

Жовтки вбити, додаючи сметани, руму, оцту. Додати борошно (муку) і замісити на тісто: лишити на 15 хвилин. Потім розкачати, як на вареники, за вгрубшки ⅛. Краяти тісто в пасочки — 3" завдовжки. Розрізати по середині, пересилати один кінець паска через проріз. Смажити на товщі з обох сторін. Коли готові, вибрати й гарячі посипати цукром-пудром.

MAJOR NUTRIENTS

FUNCTIONS	*SOURCES*
VITAMIN A — Necessary for growth and development of tissues and bones, promotes clear skin, protects against infections.	Milk, butter, cheese, liver, kidney, egg yolk, fresh vegetables.
VITAMIN C — Helps in keeping teeth and gums healthy, accelerates healing, prevents infections.	Lemon, orange, grape-fruit, tomatoes, strawberries, potatoes.
VITAMIN D — Builds strong bones and teeth, prevents and cures rickets.	Cream, butter, egg yolk, liver, fish-liver oil.
THIAMINE — Calms nerves, helps to eliminate excess body fluid, promotes good digestion.	Liver, giblets, lean meat, fish, whole grains, peas, peanuts.
RIBOFLAVIN — Keeps the nervous system in good health, keeps skin clean and healthy, protects against eye disturbances.	Milk products, cereals, green leawy vegetables, eggs, giblets.
NIACIN — Enables nervous system to operate normally, prevents digestive troubles.	Fish, liver, meat, poultry, peanuts, whole grains, eggs.
IRON — Necessary for manufacture of red blood cells, protects against infections.	Liver, oyster, shell-fish, green leafy vedetables, dry fruits, cereals.
CALCIUM — Helps blood clot normally, builds strong bones and teeth.	Milk and milk products, clams, oysters.
PROTEINES — Provides energy, promotes growth and regeneration of tissues, promotes the making of antibodies.	Meat, poultry, fish, milk, soybeans, peanuts, cereals.

Праця референток „Променя"

В іншому місці журналу проголошено підвишку передплат „Променя". Просимо референток на місцях допомогти зібрати передплати — якщо є задовжені за рік 1986. Задовжені за 1986 рік будуть по Новому році коштуватимуть 15.00 долярів. Всі дальші передплати мусять бути вплачені рік наперед. По ціні 12.00 долярів можна вплачувати на два і три роки неперед до кінця грудня цього року.

Відгукнулися на листи адміністрації і редакції такі референтки відділів, надіславши передплати — Пані Вікторія Калюжна — референтка відділу ім. Кн. Ольги в Лондон, Онт., пані Марія Дорош, референтка відділу ім. Ольри Кобилянської в Саскатуні; пані Єлена Коваль, референтка відділу ім. Ольги Басарабової в Келгарі, Алта; пані Євгенія Палідвор, референтка у відділі ім. Кн. Ольги в Принц Альберт, Саск.; пані Анна Воробець, референтка відділу ім. Савелі Стечишин в Келовна, Б. К.; пані Наталя Давдс, референтка відділу імені Барвінок в Ошаві; Пані Анастасія Міщук, референтка відділу ім. Лесі Українки в Вінніпезі. Пані Міщук придбала, крім передплат ще два Різдвяні привіти для журналу. Написала гарного листа з побажаннями і надіслала передплати пані Павліна Лисак, референтка відділу при церкві св. Андрея в Едмонтоні. Всім вище згаданим паням найщиріша подяка.

Знаємо, що саме тепер продовжуються святкування церковні і членство Союзу зайняте господарськими справами, але дуже просимо, — незабувати і про журнал та його потреби — Свято Книжки, передсвяточні гостини членства по відділах.

Відділ ім. Лесі Українки при катедрі Пресв. Тройці в Вінніпезі при розподілі річних прибутків призначив 100.00 дол. на журнал. Це є дуже гарна традиція, що її кожного року членство відділів практикує.

До читачок поза референтками також є прохання — ВИРІВНЯТИ ВАШІ ПЕРЕДПЛАТИ. Щоб ваша наліпка на адресаре показувала "87 або й більше.

З товариським привітом:
Адміністрація і редакція „Променя".

ПОВІДОМЛЯЄМО

про підвишку передплати „Променя"

Подаємо до відома нашим читачам-передплатникам, що з початком 1987 року, цебто — від 1-го січня, передплата журналу буде коштувати 15.00 долярів річно.

Причиною підвишки передплати є високі кошта видавання журналу.

Ми через останніх шість років не підвищували ціни, помимо того, друкарня за той час два рази піднесла ціну на друкування „Променя". Зросли ціни на папері, працівниках друкарні, високі оплати кліш і пошта. Рятувало нас членство своїми піжертвами і відділи та читачі. Так далі не можемо йти.

Проголошуємі підвишку завчасу. Ви можете заплатити Вашу передплату наперед по старій ціні тепер і до кінця грудня, одначе по Новім році, старе заборгування буде по новій ціні, наприклад, коли Ви завинили за рік 1986, то по Новім Році за цей довг Ви вже будете платити по новій ціні — 15.00 долярів.

Так само просимо пам'ятати, що кожна передплата має вплачуватися — РІК НАПЕРЕД. Дехто цього ніяк не може зрозуміти і з упімненням за минулий рік покривають лише довг і стають дальше післяплатниками.

Редакція і адміністрація „Променя".

ПОШТОВІ ЮВІЛЕЙНІ КАРТКИ

Централя Союзу Українок Канади, як ювілейний проєкт у 1000-ліття хрещення України видала поштові картки в трьох окремих видах: **свв. Володимир і Ольга;** окремо **святий Володимир** і третя картка **св. Ольга.**

Картки в гарних брунатно ясних і синіх кольорах. Ціна карток у продажі: св. Володимир і Ольга — $1.50, поодинокі — Володимира або Ольги по $1.00.

Замовляти в Централі Союзу Українок:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION
OF CANADA
612 - 24th Street East
Saskatoon, Saskatchewan S7K 0L1

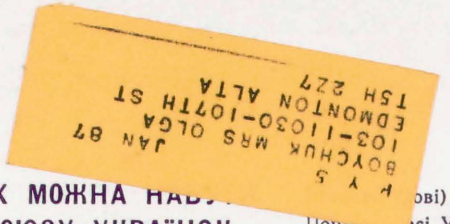

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБ... В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон	$ .25
Вибране, Г. Мандрика	1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко	6.00
Довідник про Союз Українок Канади	.10
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська	1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки	2.00
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки	10.00
На Роковини Івана Франка	1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька	1.50
П'єси для молоді	3.00
Програма для садочків, С. Магус	3.00
Програма для Молодших Відділів СУМК	2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської	1.00
Програма на свято Св. Миколая	3.00
Про життя і творчість Ольги Кобилянської	1.00
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК	10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська	.75
Статут Союзу Українок Канади	.25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК	7.50
Три сильветки, Л. Білецький	1.00
Українські коляди, С. Яременко	.75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова	2.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак	2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді	5.00
Я вернуся, О. Крамар	.50
Симон Петлюра, Український Вільний Університет	13.25
Ходить сон коло вікон, Рада Української Школи	2.00
На пошану Лесі Українки	8.00
Чверть століття (м'яка обкладинка), Н. Когуська	3.00
Чверть століття (тверда обкладинка), Н. Когуська	5.00
Дивись, слухай, говори, С. Василишин К1 і К2 — К3	2.50 3.00
Золотий черевичок, Прот. С. П. Симчич	3.50
На пошану Лесі Українки (збірник), Б. Стебельський	8.00
Релігійні пісні для дітей й молоді, Петро Пауш	3.00
Канадіяна, Союз	12.00
Писанка, Головний Музей	7.00
Великдень, Ф. Пелех	7.00
Канадська Спадщина, О. Войценко	.50
Сувенір, наключник, зелений, червоний синій	.50
Українське вишиття — взори і стіби, Союз	12.00
Пісні мого серця, Дарія Могилянка	5.00
Думки летять на Україну, Дарія Могилянка	5.00
Як ваші діти ростуть — чому не подбати про добру денну опіку	.25
...ові)	25.00
Портре... ...есі Українки	2.00
Картки на листи з ковертами, з смолоскипом (12)	2.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, кленовий листок	1.00
Смолоскип — відзнака Союзу Українок Канади	17.00
Срібні ложечки з смолоскипом	12.00
Грамоти — 25-ліття (1.50), 50-ліття (2.75), досягнення (2.00)	
Серветки (доз.) 12	1.25
Свята Православної Церкви — прот. д-р І. Стус	6.00

ДОДАЙТЕ 15% НА ОПЛАТУ ПОШТИ!
А 5% ПРОВІНЦІЙНИЙ ПОДАТОК!

ПИШІТЬ ДО:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East,
SASKATOON, SASKATCHEWAN
S7K 0L1

НОВІ КНИЖКИ

ЩОЙНО ВИЙШЛИ З ДРУКУ
НАРИСИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
Комплет у трьох томах.

ДВОМОВНЕ

Автори:

С. Стечишин — Постаті з історії України
Н. Когуська — Постаті з літератури
С. Єременко — Постаті з музики
В. Ревуцький — Про театральне мистецтво
І. Кейван — Образотворче мистецтво

Переклали на англійську мову:
Орися Прокопів і Леона Фарина Бриджес
Видав Союз Українок Канади з присвятою

100-ЛІТТЮ ЖІНОЧОГО РУХУ

Ціна всіх трьох томів з пересилкою $20.00.
Продається лише в комплеті 3 книжок.

Замовлення разом з грішми висилати на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
612 — 24th Street East
Saskatoon, Saskatchewan
S7K 0L1